პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კ-ის და ცაკის ორგანო

№ 28 (5129) | პარასკევი, 4 თებერვალი 1938 წ. | ფასი 10 კაპ.

დ ღ ე ს გ ა ზ ე თ შ ი ა:

ზ. ი. პეტროვსკის 60 წელი შეუსრულდა; საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ.-ის და სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს და სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მისალმებები. (1-ლი გვ.)

დაუზოგავად ვამხილოთ კარიერისტები და თავდამზღვევები („პრავდის“ მოწინავე)

დებულება სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შესახებ. — სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება (1-ლი გვ.)

ახალი ღონისძიებანი მოლდავეთის ყინულიდან გაპარსვის ჯგუფის გადმოსაყვანად. (1-ლი გვ.)

მუშურ-გლეხური წითელი არმიისა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის 20 წლისთავისათვის მოკავშირე რესპუბლიკათა — საქ. ა. ლ. კ. კ. ც. კ.-ის, თბილისის კ-ის და რსფსრ-ის ცენტრალური საბჭოს დადგენილება. (მე-2 გვ.)

აკაკი წერეთლის გარდაცვალების 23 წლისთავი. (მე-3 გვ.)

შ. რადიანი — აკაკი წერეთლის ლიტერატურული მემკვიდრეობა (მე-3 გვ.)

დაუზოგავად ვამხილოთ კარიერისტები და თავდამზღვევები

სრული მოწონებით შეეგება მთელი ჩვენი პარტია საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის იანვრის პლენუმის დადგენილებას. ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის დადგენილებაში, რომელიც გამსჭვალულია პოლიტიკური სიბრძნით, პარტიამ და ქვეყანამ კვლავ ამოიკითხეს დიადი სტალინური ზრუნვა ადამიანზე, პარტიის წევრზე, მუშაკზე.

უდიდესი ისტორიული მუშაობა გასწია ჩვენმა პარტიამ თავისი რიგების გასაწმენდად შენიღბული ტროცკისტ - ბუხარინელი ფაშისტი ბანდიტებისაგან, დამპალი ელემენტებისაგან, პარტიისათვის უცხო ადამიანებისგან. ამ გაწმენდმა მუშაობამ მსოფლიოს დაანახვა პარტიის რკინისებური ერთიანობა, მისი დარაზმულობა სტალინური ცენტრალური კომიტეტის გარშემო, მისი საბრძოლო მზადყოფნა, მისი ერმა და სისხლხორცეული კავშირი ხალხთან.

სტალინური ცენტრალური კომიტეტი აფრთხილებს მთელ პარტიას თვითდამშვიდებულობის განწყობილებისაგან. საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის იანვრის პლენუმი მთელი სიძლიერით ადასტურებს განუხრელი ბოლშევიკური სიფხიზლის მოთხოვნას. პარტიის ყველა მტერი როდია გამომჟღავნებული და მხილებული. ხალხის მტრები — ფაშიზმის აგენტები, ჯაშუშ-დივერსანტი არამზადები, — შენიღბვის ახალ ფორმებს მიმართავენ. იდიოტური ავადმყოფობის — უდარდელობის ყოველგვარი გამოხატულება ხვრელს უხსნის ცბიერ და ბილწ მტერს.

ლენინ-სტალინის პარტია მოითხოვს ბოლშევიკებისაგან ნამდვილს, და არა მოჩვენებითს სიფხიზლეს, და აფრთხილებს პარტიულ ორგანიზაციებს, რომელნიც ზოგჯერ კუდში მისდევენ მყვირალა კარიერისტებს. საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენუმმა თავის დადგენილებაში მიგვითითა, რომ გარიცხვის საკითხისადმი და გარიცხულთა საჩივრების განხილვის საკითხისადმი საერთო, უსულგულო-მექანიკური, ავტომატური მიდგომის ფაქტს ადგილი ჰქონდა „უწინარეს ყოვლისა იმიტომ, რომ კომუნისტებს შორის არსებობენ, ჯერ კიდევ არ არიან გამომჟღავნებული და მხილებული **ცალკეული კარიერისტი - კომუნისტები, რომლებიც ცდილობენ თავი გამოიჩინონ და დაწინაურდნენ პარტიიდან გარიცხვების, პარტიის წევრთა წინააღმდეგ რეპრესიებით, ცდილობენ პარტიის წევრთა წინააღმდეგ ხელოვნებითი რეპრესიების გამოყენების გზით თავი დაიზღვიონ სიფხიზლის ნაკლებობაში შესაძლო ბრალდებისაგან**“.

ყველაზე უფრო ზრუნავს რა თავის პირად მდგომარეობაზე, პირად კეთილყოფაზე, მყუდროებაზე, კარიერისტს ეშინია ყოველგვარი პასუხისმგებლობისა, გაურბის მას. ცხოვრების ყველა შემთხვევაში იგი მიისწრაფის თავი დაიზღვიოს. აქედან გამომდინარეობს საზიზღარი საქმიანობა ასეთი, უკაცრავადაბუხია, კომუნისტისა, როშელიც ცდილობს დაწინაურდეს გარიცხვებით, ცდილობს თავი დაიზღვიოს პარტიის წევრთა წინააღმდეგ რეპრესიების საშუალებით. კარიერისტის ცილისმწამებლური საქმიანობა ერთ მიზანს ისახავს: დაწინაურდეს თვითონ, თავი დაიზღვიოს სიფხიზლის ნაკლებობაში შესაძლო ბრალდებისაგან, მიიწეროს ვითომდა დამსახურება მტრების მხილებაში.

ჩვენი პარტია მუდამ აწარმოებდა გააფთრებულ და დაუზოგავ ბრძოლას საზიზღარ თავკერძა-კარიერისტებთან, რომელნიც ეტმასნებოდნენ ბოლშევიკების გამარჯვებულ პარტიას. ლენინი მოითხოვდა, რათა დაუზოგავად გასწორებოდნენ კარიერისტებს, რომელნიც ხშირად ფუშავდნენ პარტიის პოლიტიკას, განირჩეოდნენ უხეშობით, ცინიკურობით. ხეპრული დამოკიდებულებით მასებისადმი.

კარიერიზმს, ცილისწამებას, ადამიანისადმი უსულგულო - ბიუროკრატიულ დამოკიდებულებას — კაპიტალიზმის ამ ნაშთებს დაუზოგავი ბრძოლა უნდა გამოეცხადოს. დროა ვამხილოთ კარიერისტ-კომუნისტები, ჩამოვგლიჯოთ მათ ყალბი სიფხიზლის ნიღაბი, სააშკარაოზე გამოვიყვანოთ ისინი. კარიერისტი დაჰკანკალებს მოტყუებით მოპოვებულ თავის მდგომარეობას პარტიაში. სწორედ ამიტომ ჰქმნის იგი პანიკას, იწყებს აურზაურს, ფაციფუცს. სწორედ ამიტომ ქარაფშუტულად მოითხოვს იგი გარიცხვებს პარტიიდან რაიმე ფორმალური საბუთით ან სრულიად უსაბუთოდ. პარტიის იმ წევრთა მიმართ, რომელთაც რაიმე დაუშავებიათ, მისთვის არ არსებობს სასჯელის დადების სხვა ღონისძიებანი. გარდა ეროსა — გარიცხვისა. კარიერისტ-კომუნისტი აუცილებლად გაიალაშქრებს იმ ამხანაგების წინააღმდეგ, ვინც გაბედავს წამოაყენოს სასჯელის უფრო ნაკლები ღონისძიება, და, თითქოს არაფერიაო, მიაკრავს მათ მტრების ხელშემწყობთა იარლიყს.

ამით კარიერისტები უძნელებენ პარტიას ხალხის მტრებისაგან, მიმალული ტროცკისტ - ბუხარინელი ბანდიტებისაგან გაწმენდის მუშაობას, **რომელნიც აგრეთვე იყენებენ ცილისწამებასა და პროვოკაციას პარტიის პატიოსანი წევრების წინააღმდეგ.** ნაცვლად იმისა, რომ გამოააშკარაონ კარიერისტთა ყველა შანინაცია, რომლებიც ხელსაყრელია იტრებისათვის, პარტიული ორგანიზაციების ზოგიერთი ხელმძღვანელები არაიშვიათად თვითონ უქმნიან მათ პარტიის რიგების სიწმინდისათვის ფხიზელ მებრძოლთა შეაჯანდებას. ამ მხრივ საგულისხმოა სამარცხვინო საქმიანობა უტროპოვისა ხაბაროვსკის პარტიული ორგანიზაციიდან,—უტროპოვისა, რომელიც ყოველნაირად ჩირქს სცხებდა პარტიის პატიოსან წევრებს, უქმნიდა რა თავის-თავს „ფხიზელის სახელს“. ჩამოვგლიჯოთ კარიერისტებს ნიღაბი, შევისწავლოთ ნამდვილი სიფხიზლის კონკრეტულ შაგალითებზე — ასეთია თვითეული ორგანიზაციის უპირველესი ამოცანა.

კარიერისტ - კომუნისტებისადმი ლიბერალური დამოკიდებულება გამოიჩინა ორჯონიკიძის ორგანიზაციის ზოგიერთმა ხელმძღვანელმა. იქ კარგად იცნობენ კომუნისტი პეტროვის, 1905 წლიდან პარტის წევრის საქმეს, მის წინაღმდეგ ცილისმწამებლებმა თითიდან გამოსწოვეს ბრალდებანი ხალხის მტრებთან თანამზრახველობაში. ამხ. პეტროვს ცილს წამებდა გახრწნილი ტიპი, ვიღაც სავინოვი. ახლა ამხ. პეტროვს რეაბილიტაცია უყვეს, მაგრამ ამაზე შორს არ წასულან. საზიზღარი ცილისმწამებლისათვის, რომელიც პატიოსანი ადამიანების წინააღმდეგ ბინძურ განცხადებებს სთითხნიდა, სამხარეო კომიტეტს ხელი არ უხლია.

სარატოვის ორგანიზაციაში პარტიის ბევრი წევრისა და ხელმძღვანელებისათვის კარგად არის ცნობილი ფიზიონომია კარიერისტ-ჭალის გარანინასი, რომელმაც პროფესიად გაიხადა ცილისწამება პარტიის წევრთა წინააღმდეგ. სოლოქ პარტიულ ორგანოებში დაგროვდა გარანინას დაახლოებით 40 განცხადება. იგი სარგებლობს ხშებითა და ჭორებით. თავის განცხადებებს იგი ასეთი ფრაზებით იწყებს: „მე გადმომცეს“, „მე გავიგონე“, „თუ ეს ფაქტი მართალია, მაშინ“... და სხვ. გარანინა - რევოლუციური სიფხიზლის მოდუნებისათვის პარტიის წევრობიდან გადაყვანილ იქნა კანდიდატად და ახლა ყოველნაირად იზღვევს თავს. უცნაურია, რომ პარტიის სარატოვის ოლქკომმა დღემდე არ გაუსინჯა კბილი ამ კარიერისტს, არ ამხილა მისი ანტიპარტიული საქმიანობა.

სალტიკოვ - შჩედრინი სწერდა: „ცილისწამება ფარულად ვრცელდება, ასე, რომ თითქმის შეუძლებელია მოინახოს მისი თავი და ბოლო. მიუხედავად ამისა, ცილისმწამებლის მდგომარეობა საშინელი უნდა იყოს, მას ყოველ წუთს უნდა ეშინოდეს, რომ ამხელენ“. საშკაროაზე უნდა გამოვიყვანოთ ყველა ცილისმწამებელი, კარიერისტ - კომუნისტები, არ შეიძლება დაუსჯელად დავტოვოთ მათი ბინძური მოქმედება. პარტიულ ხელმძღვანელობის ღირსების საქმეა შეჰქნან ორგანიზაციებში ნამდვილი ბოლშევიკური სიფხიზლის ატმოსფერო, რათა არავის ჰქონდეს ხალისი ცილი დასწამოს პარტიის პატიოსან წევრებს.

თვითეული ბოლშევიკის მოვალეობაა—ამხილოს პარტიისადმი მტრული ადამიანები, ხალხის მტრები. პარტიის წევრი მუდამ ფხიზლად უნდა იყოს, დროზე იძლეოდეს სიგნალებს მტრის ხრიკების შესახებ, რაშიც ცბიერიც და გაქნილიც არ უნდა იყოს მტერი. პარტიული ორგანიზაციები ვალდებული არიან ღრმად ჩასწვდნენ პარტიის წევრისათვის წაყენებულ ბრალდებათა არსებას.

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის დადგენილება ამხელს კარიერისტ-კომუნისტების საზიზღარი მუშაობის ხერხებს, ააშკარავებს მათთვის დამახასიათებელ ნიშნებს. პარტიის წევრთა არც ხელაღებითს სახელგატეხას, არც გამორიცხულთა ხელაღებითს ყოვლისპატიებას პარტია არ დაუშვებს. პარტია მოითხოვს ყველა ორგანიზაციისაგან ინდივიდუალურ მიდგომას გარიცხვის საკითხთა გადაწყვეტისას, მოითხოვს ყველა მასალის გულმოდგინედ შემოწმებას, უსასტიკეს სიფხიზლეს და მაქსიმუმ სიფრთხილეს, ამხანაგური ზრუნვას პარტიის წევრის ბედის საკითხის გადაწყვეტისას. პარტია ვერ მოითმენს და ამხელს, სამარცხვინო ბოძზე გააკრავს კარიერისტებს, ადამიანებს, რომელნიც ცდილობენ დაწინაურდნენ პარტიიდან გარიცხვებით, ცდილობენ თავი დაიზღვიონ პატიოსანი ბოლშევიკების წინააღმდეგ რეპრესიების საშუალებით.

„პრავდის“ მოწინავე, 3/II

ქრონიკა

იმ დიპლომატიური მოლაპარაკების შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა, სსრ კავშირის და თურქეთის სთავრობებმა მიიღეს გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად ა. წ. 31 მარტიდან იხურება სსრ კავშირის საკონსულოები იზმირსა და ყარსში და თურქეთის საკონსულოები ოდესაში, ბაქოში, ერევანსა და ლენინაკანში, და რჩება თვითეული მხარის თითო საკონსულო მეორის ტერიტორიაზე. სახელდობრ — საბჭოთა საკონსულო სტამბოლში და თურქეთის საკონსულო ბათუმში. (საკმე'ი)

ამხანაგ გრიგოლ ივანეს-ძე პეტროვსკის

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი და სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო თქვენი სამოცი წლისთავის დღეს თავის მხურვალე სალამს გიგზავნით თქვენ — ძველ ბოლშევიკს ლენინის გვარდიიდან.

თქვენი ცხოვრების 40 წელზე მეტი თქვენ შესწირეთ მუშათა კლასისა და გლეხობის საქმეს. თქვენმა ბოლშევიკურმა მუშაობამ იატაკქვეშეთსა და სახელმწიფო სათათბიროში, თქვენმა ერთგულებამ ლენინ-სტალინის პარტიისადმი და მუდმივმა კავშირმა და ურთიერთობამ მუშათა და გლეხთა ფართო მასებთან, თქვენი ცხოვრების დიდმა გამოცდილებამ და მრავალი წლის მუშაობამ უკრაინის სს რესპუბლიკის ცაკის თავმჯდომარის პოსტზე — თქვენ მოგიხვეჭეს საბჭოთა კავშირის ხალხთა ფართო მასების ნდობა და პატივისცემა.

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი და სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო გისურვებენ კიდევ მრავალ წელს შეგენახოთ ჯანმრთელობა და სიმხნე შემდგომი ნაყოფიერი მუშაობისათვის უკრაინელი ხალხისა და მთელი საბჭოთა კავშირის ხალხთა საკეთილდღეოდ.

საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი.
სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო.

სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მისალმება გ. ი. პეტროვსკისადმი, მისი სამოც წლისთავთან დაკავშირებით

ძვირფასო გრიგოლ ივანეს-ძევ!

თქვენი 60 წლისთავის დღეს სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი მხურვალე სალამს გიძღვნით.

თქვენი ცხოვრების ორმოც წელზე მეტმა ლენინ-სტალინის პარტიის საქმისათვის დაუღალავ ბრძოლაში განვლო. თქვენი, მებრძოლი რევოლუციონერის ცხოვრება, სახელმწიფო მოღვაწის ცხოვრება მუდამ აღსავსე იყო ბოლშევიკის დაუშრეტელი ენერგიით, ბოლშევიკისა, რომელიც მთელ თავის ძალღონეს ხალხის კეთილდღეობას სწირავს.

სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი გისურვებთ თქვენ მრავალი და მრავალი წლის ნაყოფიერ მუშაობას სოციალისტური სამშობლოს სასარგებლოდ.

სსრკ-ის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი

გ. ი. პეტროვსკის სამოცი წელი შეუსრულდა

(1878 წ. 4 თებერვალი — 1938 წ. 4 თებერვალი)

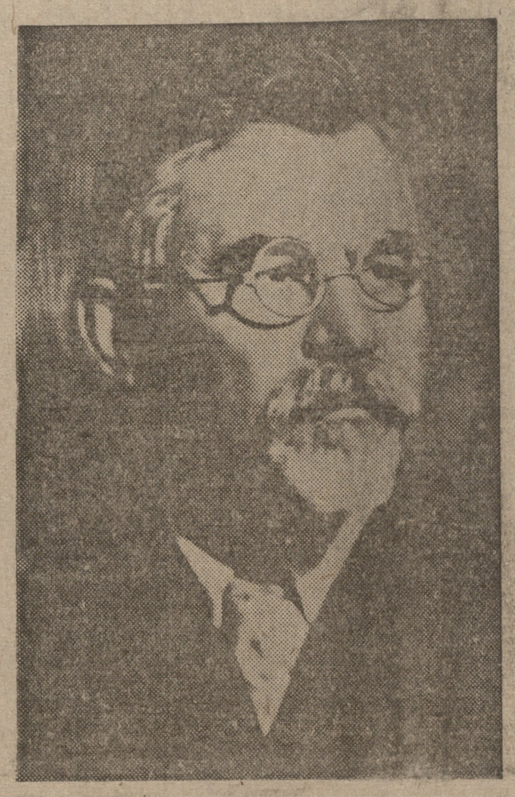

დღეს სამოცი წელი უსრულდება გრიგოლ ივანეს-ძე პეტროვსკის — ბოლშევიკური პარტიის უხუცეს წევრს, ნაცად და ერთგულ რევოლუციონერს, რომელიც ლენინ-სტალინის პარტიის ხელმძღვანელობით თავდადებულად იბრძვის კომუნიზმის საქმისათვის.

გ. ი. პეტროვსკი დაიბადა ღარიბ ოჯახში, მისი პაპა იყო ყმა — გლეხი, მამა — ხელოსანი მკერავი. ამხ. პეტროვსკიმ ბავშვობიდან განიცადა მეფის რეჟიმის მთელი სიმძიმე და ჩაგვრა, მატერიალური გაჭირვება, ექსპლოატაცია. გ. ი. პეტროვსკი დაიბადა 1878 წელს ხარკოვში. სამი წლისა იყო, მამა რომ მოუკვდა. ოჯახში დიდმა გაჭირვებამ დაისადგურა. პეტროვსკის დედას, რომელსაც ძლივს გაჰქონდა თავი დღიური მუშაობით, როგორც მრეცხავს, არ შეეძლო მიეცა შვილისათვის განათლება, მხოლოდ ორწელიწადნახევარს სწავლობდა პეტროვსკი სკოლაში და გარიცხულ იქნა სწავლის ფულის შეუტანლობისათვის.

ახალგაზრდა პეტროვსკი სამუშაოდ შევიდა კურსკ-ხარკოვ-სევასტოპოლის რკინიგზის სახელოსნოებში, ხარკოვის მახლობლად, სადაც მუშაობისათვის ერთ ამაზს ღებულობდა დღეში. მაგრამ მალე დაითხოვეს იმის გამო, რომ უჩივლა ოსტატს ქირდეისათვის.

წელიწადნახევარს გ. ი. პეტროვსკი მუშაობდა დღიურად ლატაკური ხელფასისათვის, შემდეგ გადასწყვიტა გადასულიყო ხარკოვიდან ეკატერინოსლავში (დნეპროპეტროვსკი) უფროს ძმასთან, ეკატერინოსლავში ძმის დახმარებით ჯერ მოეწყო შეგირდად ეკატერინეს რკინიგზის ტელეგრაფის სახელოსნოებში, შემდეგ კი ბრიანსკის ქარხანაში (ამჟამად პეტროვსკის სახელობის ქარხანა), სადაც დღეში იღებდა შვიდ შაურს, 1897 წელს ეკატერინოსლავში გადაასახლეს პეტერბურგის რევოლუციონერ მუშათა ჯგუფი. გ. ი. პეტროვსკი უახლოვდება მათ. ისინი ებმარებიან მას შეიგნოს პროლეტარიატის რევოლუციური ამოცანები. გ. ი. პეტროვსკი ებმება რევოლუციურ მოძრაობაში, შედის რსდმპ რიგებში და იწყებს გახურებულ რევოლუციურ მუშაობას.

1898 წლის ზაფხულზე ბრიანსკის ქარხანაში იფეთქა გაფიცვამ — „ბუნტმა“, რომელშიც გრიგოლ ივანეს-ძე აქტიურ მონაწილეობას იღებს. რამდენიმე ხნის შემდეგ პეტროვსკი მიემგზავრება ნიკოლაევს. იქ სხვა რევოლუციონერებთან ერთად ეწევა დიდ მუშაობას რსდმპ ნიკოლაევის ორგანიზაციის შესაქმნელად. ამხ. პეტროვსკი აწყობს მუშათა წრეებს, ეწევა დიდ რევოლუციურ მუშაობას.

1900 წლის ზაფხულზე გაფიცვებში მონაწილეობისათვის მეფის ხელისუფლება ამხ. პეტროვსკის ნიკოლაევიდან ეკატერინოსლავში ასახლებს. აქ პეტროვსკი უკავშირდება ადგილობრივ სოციალ-დემოკრატიულ ორგანიზაციას და მთელი არსებით ებმება რევოლუციურ მუშაობაში. შუა ზაფხულში პოლიცია აპატიმრებს ამხ. პეტროვსკის. ამხ. პეტროვსკი ერთ წელიწადს ატარებს საკანში.

საპყრობილედან გამოსვლის შემდეგ, რათა თავიდანვე აირიდინა ახალი დაპატიმრება, გ. ი. პეტროვსკი გადადის დონბასში. ორწელიწადნახევარს იგი მუშაობს მაღაროებში მოისეენკოსთან ერთად (მორობოვის გაფიცვის ხელმძღვანელთან). 1903 წელს მას კვლავ აპატიმრებენ და ექვსი თვით ათავსებენ საპყრობილეში.

განთავისუფლების შემდეგ ამხ. პეტროვსკიმ დაიწყო მუშაობა ეკატერინოსლავში, სადაც მას მოუსწრო 1905 წლის რევოლუციამ. ამხ. პეტროვსკი რევოლუციური ამბების ცენტრშია. იგი არის საბარიკადო ბრძოლების ერთერთი ხელმძღვანელი ეკატერინოსლავში, საგანგაშო კომიტეტის წევრი. იგი მონაწილეობას იღებს მუშათა დეპუტატების პირველი საბჭოს შექმნაში, ჯერ მას ირჩევენ საამქროს დეპუტატად, შემდეგ კი ეკატერინოსლავის მუშათა დეპუტატების საბჭოს დეპუტატად.

რევოლუციის ჩახშობის შემდეგ მეფის მთავრობის რეპრესიებმა აიძულა ამხ. პეტროვსკი გადამალულიყო. იგი რამდენიმე ხნით სახელვარგარეთ მიემგზავრება. ძალე პრუნდება რუსეთში და მარიუპოლში სახლდება, სადაც განაგრძობს რევოლუციურ მუშაობას. 1912 წელს გრიგოლ ივანეს-ძეს ირჩევენ IV სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატად ეკატერინოსლავის გუბერნიის მუშათა კურიიდან. 1914 წელს მას სხვა ბოლშევიკ დეპუტატებთან ერთად აპატიმრებენ.

1914 წლის ნოემბერში არალეგალურ თათბირზე. პროვოკატორის დაბეზღებით ბოლშევიკური ფრაქციის ყველა წევრი, მათ რიცხვში გ. ი. პეტროვსკი, დაპატიმრეს და გადაასახლეს. პეტროვსკი გადაასახლეს ტურუხანსკში, სადაც მან ერთი წელიწადს დაჰყო, შემდეგ კი გადასახლებულ იქნა იაკუტსკის ოლქის სრედნე-კოლიმსკში. თებერვლის რევოლუციამ მას მოუსწრო გზაში, როცა იგი გადასახლებული იაკუტსკში მიჰყავდათ.

1917 წლის ნოემბერში გრიგოლ ივანეს-ძე პეტროგრადშია. იგი ინიშნება რუსეთის სფს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისრად.

1919 წელს საბჭოების სრულიაღუკრაინის ყრილობაზე ამხ. პეტროვსკის ირჩევენ უკრაინის სს რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარედ. 1922 წელს ამხ. პეტროვსკის ირჩევენ ავრეთვე სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარედ.

საქ. კ. პ. (ბ) IX ყრილობაზე გრიგოლ ივანეს-ძე არჩეულ იქნა ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატად, X ყრილობაზე არჩეულ იქნა ცენტრალური კომიტეტის წევრად.

პარტიის XIV ყრილობის შემდეგ ამხ. პეტროვსკის ირჩევენ საქ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრობის კანდიდატად. ამხ. პეტროვსკი არის სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი და სსრ კავშირის უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარის მოადგილე.

ასეთია გ. ი. პეტროვსკის, ამხანაგ სტალინის ერთგული თანამებრძოლის რევოლუციური გზა.

ახალი ღონისძიებანი მოლდავეთის ყინულიდან პაპანინის ჯგუფის გადმოსაყვანად

პაპანინელთა მამაცი ოთხეულის ყინულიდან გადმოყვანის შესახებ ჩრდილოეთის საზღვაო გზის მთავარსამმართველოში ჩვენ შემდეგი გადმოგვცეს:

1 თებერვალს „მურმანეცის“ კაპიტნისათვის მიცემული განკარგულება გამგზავრებულიყო ამხ. პაპანინის ყინულისაკენ მან მიიღო. კაპიტანმა ამხ. ულიანოვმა 2 თებერვალს გვაცნობა:

„ბრძანების შესასრულებლად მიეცით ყინულს და ყინულს შუა ჩრდილო პოლუსის სადგურისაკენ. კოორდინატებია: განედის 72 გრადუსი და 41 წუთი, გრძედის 4 გრადუსი და 8 წუთი ვესტი“.

მდგომარეობა ყინულზე გასულ დღეღამის განმავლობაში გაუარესდა. ყინულის ველები განაგრძობს მსხვრევას. ყინულზე გადასვლისას პაპანინელებმა არა მარტო მოახერხეს უზრუნველეყოთ ოთხი სურსათის სამი თვის მარაგით, არამედ მათ გადაარჩინეს როგორც მეცნიერული მუშაობის შედეგები, ისე სამეცნიერო მოწყობილობა.

2 თებერვალს 16 საათზე გამოგზავნილ დეპეშაში ყინულის მდგომარეობის შესახებ პაპანინი იუწყება:

„სადგურის რაიონში გრძელდება ველების ნატეხთა მტვრევა არაუმეტეს 70 მეტრის მანძილზედ. ნაპირები უდრის 1-5 მეტრს, ყინულისაგან თავისუფალი წყლის მანძილი 50 მეტრს აღწევს. ყინულები იცვლიან ადგილმდებარეობას ერთ მანეთის მიმართ, ჰორიზონტამდე ყინული 9 ბალიანია, ხილვადობის ფარგლებში თვითმფრინავის დაშვება შეუძლებელია. ვცხოვრობთ აბრეშუმის კარავში ყინულზე, რომლის ფართობიც უდრის 50×30 მეტრს. ანტენის მეორე ანძას კავშირგაბმულობის დროს ვდგამთ მეორე ყინულზე, ჩვენ თანა გვაქვს სამი თვის მარაგი, აპარატურა, შედეგები. სალამი ყველასაგან.

პაპანინი“.

მთავრობის დავალების თანახმად ჩრდილოეთის საზღვაო გზის მთავარსამმართველომ მიიღო შემდეგი ზომები. „მურმანეცის“ კაპიტანს ამხ. ულიანოვს ამხ. შმიდტმა შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა:

„მთავრობამ დამავალა, რათა გადმოგცეთ დავალება აუცილებლად მიხვიდეთ პაპანინის ბანაკამდე, გადაარჩინოთ გმირები — გადმოიყვანოთ ისინი ყინულიდან. მთელი ძალღონე მოახმარეთ ამ ისტორიული დავალების შესრულებას, მომახსენეთ ხოლმე წინსვლის შესახებ ყოველ ექვს საათში.

შმიდტი“.

ყინულმჭრელ „ტაიმირს“ მიეცა განკარგულება გავიდეს ზღვაში 3 თებერვალს დილით. ყინულმჭრელი დამატებით დატვირთეს ჰიდროთვითმფრინავ „შ—2“-ით. ოპერაციის ხელმძღვანელად „ტაიმირზე“ დაინიშნა ა. ვ. **ოსტალცევი,** ამხ. შმიდტის მოადგილედ ექსპედიციის დარგში.

მამაცი ოთხეულის გადარჩენის ოპერაციაში ებმება ყინულმჭრელი „ერმაკი“. ამხ. შმიდტი გაემგზავრა ლენინგრადს, საიდანაც „ერმაკით“ გადის ზღვაში.

ამხ. პაპანინს გაეგზავნა შემდეგი დეპეშა:

„ჩრდილო პოლუსი, ამხ. პაპანინს. თქვენი დეპეშა მოხსენდა მთავრობას. ყველანი აღტაცებული ვართ თქვენი სიმამაცით, ბოლშევიკური ჯამძლეობით ესოდენ მძიმე მომენტში თქვენთვის. ყველანი მხურვალე სალამს გიგზავნიან თქვენ და დარწმუნებული ვართ, რომ გმირულ ბრძოლაში სტიქიასთან გაძარჯვებული გამოვა თქვენი მამაცი კოლექტივი.

მთავრობამ დაამტკიცა მთელი რიგი ახალი ზომები თქვენთვის სასწრაფო დახმარების აღმოსაჩენად. „ტაიმირი“ გამოვა სამს ოსტალცევთან ერთად. „მურმანეცს“ დავალებული აქვს აუცილებლად მოაწეროს თქვენამდე. სასწრაფოდ ემზადება „ერმაკი“. მე გამოვდივარ „ერმაკით“. (საკდესი).

შმიდტი“.

დებულება სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის შესახებ

სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

1. სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისია (სსრკ სახელმწიფო საგეგმო კომისია) წარმოადგენს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს მუდმივ კომისიას.

2. სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისია შეიქმნება 11 წევრის შემადგენლობით, რომლებსაც პერსონალურად ამტკიცებს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო ხელმძღვანელ საგეგმო მუშაკთა, გამოჩენილ სამეცნიერო მუშაკთა და სპეციალისტთა რიცხვიდან.

3. სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისია:

ა) შეიმუშავებს და სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს განსახილველად წარუდგენს სახალხო მეურნეობის პერსპექტიულ, წლიურ და კვარტალურ გეგმებს;

ბ) სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს წარუდგენს დასკვნებს პერსპექტიული, წლიური და კვარტალური გეგმების მიხედვით, რომლებსაც ადგენენ სსრ კავშირის სახალხო კომისარიატები, უწყებები და მოკავშირე რესპუბლიკები;

გ) შეამოწმებს სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის დაწესებული გეგმების შესრულებას;

დ) შეიმუშავებს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს დავალებით და თავისი ინიციატივით სოციალისტური მეურნეობის ცალკეულ პრობლემებს;

ე) დანიშნავს საექსპერტო კომისიებს ცალკეულ სამეურნეო საკითხებზე;

ვ) შეიმუშავებს და დასამტკიცებლად წარუდგენს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს სოციალისტური დაგეგმვის მეთოდოლოგიის საკითხებს;

ზ) ხელმძღვანელობას გაუწევს სსრ კავშირში სოციალისტური აღრიცხვის საქმეს.

4. სახელმწიფო საგეგმო კომისიის უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენს ის, რომ სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის გეგმაში უზრუნველჰყოს სწორი თანაფარდობა სხვადასხვა დარგის განვითარებაში და საჭირო ღონისძიებანი იმ მხრივ, რათა არ იქნას დაშვებული დისპროპორცია სახალხო მეურნეობაში.

სახელმწიფო საგეგმო კომისიას ეკისრება ამოცანა — შეათანხმოს სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის გეგმაში სოციალისტური წარმოების, მომპოვებელი და დამმუშავებელი მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და ინდუსტრიის, ტრანსპორტისა და სახალხო მეურნეობის მომსახურე დარგების მუშაობა, შეათანხმოს წარმოების ზრდა და მოხმარების ზრდა, წარმოების დაფინანსება და მისი მატერიალური უზრუნველყოფა, განახორციელოს საწარმოთა სწორი რაიონობრივი განაწილება, ამასთან მხედველობაში მიიღოს, რომ საჭიროა შორეული და შემხვედრი ტვირთზიდვის ლიკვიდაცია, საწარმოთა დაახლოება ნედლეულის წყაროებთან და მათი პროდუქციის მოხმარების რაიონებთან.

5. სახალხო მეურნეობის გეგმის შესრულებაში გარღვევათა თავიდან აცილების მიზნით სახელმწიფო საგეგმო კომისია:

ა) ამოწმებს სახალხო კომისარიატების, უწყებებისა და საწარმოების მიერ სახელმწიფო სახალხო-სამეურნეო გეგმის შესრულებას;

ბ) სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭოს განსახილველად წარუდგენს საკითხებს და წინადადებებს, რომლებიც გამომდინარეობენ სახალხო მეურნეობის გეგმის შესრულების შემოწმებიდან.

6. ზემოაღნიშნული ამოცანების განსახორციელებლად სახელმწიფო საგეგმო კომისიას ჰყავს:

ა) თავისი ცენტრალური აპარატი განყოფილებების, სექტორებისა და ჯგუფების შემადგენლობით;

ბ) რესპუბლიკებსა, მხარეებსა და ოლქებში — სახელმწიფო საგეგმო კომისიის რწმუხებულები სახალხო მეურნეობის გეგმების შესრულების შემოწმებისათვის.

7. სახელმწიფო საგეგმო კომისიის რწმუნებულებს რესპუბლიკებსა, მხარეებსა და ოლქებში დანიშნავს და გაიწვევს სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო სსრ კავშირის სახკომსაბჭოსთან არსებული სახელმწიფო საგეგმო კომისიის თავმჯდომარის წარდგინით და ისინი მუშაობენ თავმჯდომარის დავალებით.

სახელმწიფო საგეგმო კომისიის რწმუხებულები იმყოფებიან საკავშირო ბიუჯეტზე სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ხარჯაღრიცხვით.

8. სსრ კავშირის სახალხო კომისართა საბჭო ამტკიცებს სახელმწიფო საგეგმო კომისიის ცენტრალური აპარატის შემდეგი სტრუქტურა:

ნაკრები სახალხო-სამეურნეო გეგმის განყოფილება სახალხო მეურნეობის ბალანსის ჯგუფით,

კაპიტალური მშენებლობის განყოფილება საშენ მასალათა ბალანსის ჯგუფით,

საფინანსო (ბიუჯეტისა და კრედიტის) განყოფილება,

საწარმოთა განაწილებისა და რაიონული დაგეგმვის განყოფილება,

ბუნებრივი რესურსების სექტორი,

სათბობის სექტორი სასათბობო ბალანსის ჯგუფით,

ელექტროფიკაციის სექტორი ენერგეტიკის ბალანსის ჯგუფით,

მეტალურგიის სექტორი ლითონის ბალანსის ჯგუფით,

ქიმიური მრეწველობის სექტორი,

მანქანათმშენებლობის სექტორი მოწყობილობის ბალანსის ჯგუფით,

ავტო და ავიატრანსპორტისა და საგზაო მეურნეობის სექტორი,

სატყეო მრეწველობის სექტორი,

კვების მრეწველობის სექტორი,

მსუბუქი მრეწველობის სექტორი,

რკინიგზის ტრანსპორტის სექტორი,

წყალთა ტრანსპორტის სექტორი,

სოფლის მეურნეობის სექტორი,

საქონელბრუნვის სექტორი,

ადგილობრივი მრეწველობისა და სარეწაო კოოპერაციის სექტ

პარტიულ თემაზე

პარჭიის რიგების ზრდა

საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტი 1936 წ. 29 სექტემბრის წერილში პარტიაში მიღების განახლების შესახებ—გვასწავლის, რომ პარტიის რიგებში უნდა მივიღოთ მუშათა კლასის საქმისათვის თავდადებულნი—საუკეთესო ადამიანები მუშებიდან, კოლმეურნეებიდან და მშრომელი ინტელიგენციიდან.

ზოგიერთი პირველადი პარტორგანიზაციის ხელმძღვანელმა აქედან შესაფერი დასკვნა ვერ გააკეთა და იგი პარტიაში მიღების საქმეს ხელოვნურად აბრკოლებს. მაგალითად, ფოთის ნავსადგურის პირველადს პარტორგანიზაციაში პარტიის რიგებში შემსვლელთ ლენინიზმის ყარვად ცოდნას სთხოვენ. აქ უგზოუკლოდ დაიკარგა 5 ამხანაგის განცხადებები პარტიაში მიღების შესახებ. პარტიაში მიღების განახლებიდან 1938 წ. 1 იანვრამდე პარტკანდიდატად მიღებულია ერთი კომკავშირელი, კანდიდატობიდან წევრად გადაყვანილია ერთი კაცი, თანამგრძნობთა ჯგუფსაც მხოლოდ ერთი კაცი შეემატა. ეს მაშინ, როცა ამ ორგანიზაციას დიდი რეზერვი გააჩნია. აქ პარტიის წევრობის 43 კანდიდატი ირიცხება, თანამგრძნობთა ჯგუფში 42 კაცია, კომკავშირის ორგანიზაცია 182 კაცს აერთიანებს. წარმოებაში 2000 მეტი მუშა-მოსამსახურეა, მათ შორის 360 სტახანოველი.

ასეთივე მდგომარეობაა აბაშის რაიონის ზოგიერთ პირველად პარტორგანიზაციაში. მაგ., მარნის სახერხი ქარხნის პარტორგანიზაციის მიერ (აბაშის რაიონი) პარტკანდიდატად მიღებულია 1 კაცი, კანდიდატობიდან წევრად გადაყვანილია 1. ამ ორგანიზაციის გარშემოც ბლომადაა რეზერვი. წარმოებაში ორასზე მეტი მუშა-მოსამსახურეა. სტახანოველთა რიცხვი ორმაცს აღემატება, ხოლო კომკავშირის ორგანიზაცია 50 კომკავშირელს ითვლის.

აბაშის რაიკომის მიერ მიმდინარე წლის 1-ლ იანვრამდე პარტიის რიგებში მიღებულია 20 კაცი. 27 პირველადს პარტორგანიზაციას პარტიაში მიღება სრულიად არ უწარმოებია.

ამავე ხნის განმავლობაში გეგეჭკორის რაიკომს პარტიის რიგებში მიუღია 50 კაცი, მათ შორის კომკავშირიდან 32, თანამგრძნობთაგან 1. პარტიაში მიღება 20 პირველადს პარტორგანიზაციას სრულებით არ მოუხდენია.

ამ არანორმალური მდგომარეობის მიზეზია ის, რომ პარტორგანიზაციები არადამაკმაყოფილებლად ხელმძღვანელობენ კომკავშირს, პარტკანდიდატებს, თანამგრძნობებს, უპარტიო აქტივს.

ხობის რაიკომს პარტიაში მიღების განახლებიდან პარტიაში მიღებული ჰყავს სულ 24 კაცი, წულუკიძისას—28, პარტიაში მიღებულთა ეს ციფრები მეტად მცირეა.

სოფ. ფოცხოს (ცხაკაიას რაიონი) ზერიას სახელობის კოლმეურნეობასთან არსებულ პარტორგანიზაციაში გასული წლის 27 სექტემბრის შემდეგ პარტიული კრება არ ჩატარებულა და, მაშასადამე, არც პარტიაში მიღება უწარმოებიათ.

სოფ. ნაფიჩხოვოს (ჩხოროწყუს რაიონი) ამხ. კიროვის სახელობის კოლმეურნეობასთან არსებული პარტორგანიზაციის პარტორგმა ამხ. დ. ლაგვილავამ განაცხადა: „პარტიაში მიღება არ გვიწარმოებია, რადგან გვეშინოდა პოლიტიკურად საეჭვო ხალხი არ მიგვეღო“. აი, პარტიაში მიღებისადმი არაჯანსაღი დამოკიდებულების ნიმუში.

სოფ. პირველი ხორგის (ხობის რაიონი) საკოლმეურნეო პარტორგანიზაციაში (პარტორგი ბ. დოლბაია) ა. წ. 1-ლ იანვრისათვის დაგროვილი იყო 14 განცხადება პარტიაში მიღების შესახებ (ნაწილი განცხადებებისა შემოსულია 1937 წ. იანვარ-თებერვალ-მარტში). სოფ. ნაფიჩხოვოს (ჩხოროწყუს რაიონი) საკოლმეურნეო პარტორგანიზაციაში ამხ. გრიგოლ სამსონის-ძე ბერიას მიერ 1937 წ. მარტში შეტანილი განცხადება პარტიაში მიღების შესახებ დღემდე არ განუხილავთ.

ზოგიერთი პირველადი პარტორგანიზაცია სათანადო ყურადღებით არ ეპყრობა კომკავშირელთა მიზიდვას პარტიის რიგებში, გვერდს უვლის საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებას პარტიაში კომკავშირელთა მიზიდვის შესახებ.

ხელმძღვანელ პარტორგანოების მუშაკთა თათბირზე ამხანაგი კაგანოვიჩი აღნიშნავდა, რომ „ინსტრუქტორი დიდი ყურადღებით და პასუხისმგებლობით უნდა ეპყრობოდეს პარტორგანიზაციის ზრდის საკითხებს“. რაიკომის ინსტრუქტორმა კარგად უნდა შეისწავლოს თავისი ზონის ორგანიზაციებში შემავალი პარტიული და უპარტიო აქტივი. რაიკომის ინსტრუქტორები ამას მიაღწევენ მაშინ, თუ თავიანთ ზონებში თვითონვე შეამოწმებენ პარტიაში მიღების ყველა დოკუმენტებს მანამდე, ვიდრე მათ რაიკომი გაარჩევდეს. მაშინ თავიდან იქნება აცილებული წესდების დარღვევის ისეთი შემთხვევები, როგორსაც სოფ. ნოსირის (ცხაკაიას რაიონი) ტერიტორიულ პარტორგანიზაციაში ჰქონდა ადგილი. აქ პარტიაში მიღებისას ყველა რეკომენდატორის დასწრება როდი მიაჩნდათ სავალდებულოდ.

ზოგჯერ რაიკომის აპარატიც საჭირო ყურადღებით არ ამოწმებს ყველა მასალას პარტიაში მისაღების შესახებ, რის შედეგადაც ცენტრალურ კომიტეტს ხშირად უხდება მთელი საქმეების დაბრუნება რაიკომებში წესიერად გაფორმებისათვის.

თვითეული პარტიული ორგანიზაციის ამოცანა მდგომარეობს იმაში, რომ ბოლშევიკური სიფხიზლის ყოველმხრივი გაძლიერებით, ადამიანთა გულდასმითი და მკაცრი ინდივიდუალური შერჩევით უზრუნველყოს პარტიის რიგების ბოლშევიკური ზრდა.

შ. იოსავა

საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის ხელმძღვანელი პარტორგ. განყ. ინსტრუქტორი.

სწავლობენ საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის პლენუმის გადაწყვეტილებებს

საგარეჯოს რაიონში პარტიული ორგანიზაციები აღფრთოვანებით შეუდგნენ საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის იანვრის პლენუმის გადაწყვეტილებათა შესწავლას. პარტრაიკომის მიერ გამოყოფილი აგიტატორები ყოველდღიურად ატარებენ საუბრებს პლენუმის გადაწყვეტილებათა ისტორიული მნიშვნელობის შესახებ.

მუღალოს ბაგიროვის სახ. კოლმეურნეობის პირველადს პარტიულ ორგანიზაციაში (პარტორგი ლამბარ ფაშა-ოღლი) უდიდესი აქტივობით დაამუშავეს პლენუმის დადგენილებანი. სიტყვით გამოსულმა პარტიულმა ორგანიზაციამ ხელაღებით დაიწყო ბრძოლა ტროცკისტ-ბუხარინელ ბანდიტებთან

23 წელი აკაკი წერეთლის გარდაცვალებიდან

„ᲐᲛᲐᲡ ᲕᲔᲓᲚᲝᲓᲘ, ᲛᲝᲕᲔᲡᲬᲐᲠ, ᲕᲘᲪᲘᲜᲘ ᲐᲦᲐᲠ ᲕᲡᲕᲘᲠᲘ“

ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲣᲚᲘ ᲗᲔᲛᲔᲑᲘ ᲐᲙᲐᲙᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲐᲨᲘ

აკაკი წერეთელი ისტორიულ თემებს სხვადასხვა ჟანრში იყენებდა. იგი უდიდესი სიყვარულით ეკიდებოდა საქართველოს წარსულს. აკაკის მოთხრობები და პოემები უმთავრესად ისტორიული ხასიათისაა. ჩვენი სამშობლოს სახელოვანი წარსული მდიდარ მასალას აძლევდა მწერალს.

„ისტორიული სიმართლე მალაპარაკებს და არა პატრიოტული გატაცება, — სწერს აკაკი, — რომ ჩვენი წარსული გასაოცარია: უძველეს დროიდან დაწყებული მისთანა ხალხი არავინ გამოჩენილა, რომ ამ პატარა ქვეყანას არ მოზღვაებოდეს... ეგვიპტე, ბაბილონი, ასურეთი, არაბეთი, მონღოლეთი, საბერძნეთი და სხვანი სულ ამ პატარა ქვეყანას ეძალებოდნენ... საქართველო იდგა როგორც სალი კლდე ზღვის პირად, რომელსაც უზარმაზარი ტალღები ეხეთქებიან, მაგრამ დაუძლურებული და ქაფად ქცეული ისევე უკან იქცევიან“.

ამიტომ მოსავს ის დიდების შარავანდედით თანამედროვეთა თვალში ჩვენი სამშობლოს წარსულს.

მაშინ, როდესაც ქართველების მისწრაფებას და სურვილს მეფის რუსეთის კოლონიზატორული პოლიტიკა ფეხქვეშ სთელავდა, მით უფრო მიმზიდველად გამოიკურებოდა ეს წარსული. საჭირო იყო ჩვენი წარსულის კვლავ გაცოცხლება, რომ თანამედროვეებს ეგრძნოთ „თავისუფალი საქართველოს“ ძალა და მნიშვნელობა, და აკაკიც ამ მიზნით ჰკიდებდა ხელს ისტორიულ თემებს. მეფის რუსეთის ტყვეობიდან „პატარა საქართველოს“ გამოხსნის საშუალებას ეძებდა აკაკი და თავისი სახელოვანი მოღვაწეობაც ამ თემას შეალია.

ისტორიული თემებიდან აკაკი იღებდა იმას, რაც უფრო მიუდგებოდა თავისი დროის საქართველოს. ის უდიდესი გულმოდგინებით არჩევდა ისეთ მომენტებს, სადაც ნათლად გამოსჭვივოდა ქართველი ხალხის მებრძოლი და ვაჟკაცობა დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში, და ამ მომენტებს უფარდებდა ქართველების მაშინდელ მდგომარეობას. აკაკი ისტორიული თემის დამუშავების დროს თავისი შემოქმედების დამახასიათებელი „ყოველდღიურობის“ პრინციპიდან გამოდიოდა. ამიტომ აკაკის მიერ დამუშავებული ისტორიული თემა ხშირად ჰკარგავდა ფაქტოლოგიურ მხარეს. ისტორიულ თემებს აკაკი მეტად თავისუფლად ეპყრობოდა. ამიტომ ხშირად ისტორია ის არ არის, რაც იყო, არამედ ის, რაც ავტორს სურდა და, რასაც თანამედროვეობა მოითხოვდა. ისტორიული სიუჟეტი აკაკისათვის საშუალება იყო თანამედროვე მდგომარეობის ასაწერად. აკაკი განვებ იღებდა ისტორიულ თემებს. საშინელი საცენზურო პირობების დროს ისტორიულ თემებში, „ბრწყინვალე საქართველოს სახელოვან წარსულში“, შეიძლებოდა წარმოდგენილი ყოფილიყო თანამედროვეთა მდგომარეობა. დიდი ხელოვანის ხელში ჩვენი წარსული მიმზიდველია და საოცნებოდ არის დასახული. და როდესაც მკითხველი ადარებდა იმას, რაც არის და იმას, რაც იყო, მას უდიდესი სიძულვილი ებადებოდა მეფის რუსეთის მიმართ და ამით მიზანიც შეღწეული იყო. ამ მხრივ საინტერესოა აკაკის „ბაში-აჩუკი“, რომლის ძირითადი მიზანი იყო ისტორიული სიუჟეტის გამოყენებით ქართველები აემხედრებინა მეფის რუსეთის წინააღმდეგ.

„ბაში-აჩუკი“ ისტორიული მოთხრობაა, რომელიც არღვევს ჩვენი ისტორიის ტრადიციულ გაგებას. ქართველების ისტორია უფრო მეფეებისა და თავად-აზნაურების ისტორია იყო, ვიდრე მშრომელი ხალხის ნამდვილი ისტორია, და ამიტომ ტყუილად როდი სწუხდა აკ. წერეთლის უდიდესი თანამებრძოლი ილია ჭავჭავაძე: „ამ ოხერ ჩვენს ისტორიაში ხალხი არსად სჩანსო“.

აკ. წერეთელმა თავისი მოთხრობა „ბაში-აჩუკში“ მთავარ გმირად დაბალი ფენის წარმომადგენელი გამოიყვანა და ის გახადა შაჰბაზის წინააღმდეგ ქართველების აჯანყების მეთაურად.

აკაკიმ აქ ისტორიული ფონი გამოიყენა ქართველთა თანამედროვე მდგომარეობის ასაწერად. ისტორიული თემა ახალი მოვლენებით გააცოცხლა, იგი შეავსო ჩვენი ცხოვრების ყოველდღიური დეტალებით, მრავალი შემთხვევა და მოვლენა თანამედროვეობიდან აიღო და შეუფარდა ისტორიულ მომენტს. „ბაში-აჩუკის“ მეხუთე თავი რუსეთის კოლონიზატორული პოლიტიკის საბრალდებო დასკვნაა. შაჰბაზის ვერაგული პოლიტიკის დახასიათებაში ოსტატურად არის მოცემული რუსეთის მეფის კოლონიალური პოლიტიკა. აქ სარკესავით სჩანდა აკაკის თანამედროვე საქართველო. სპარსეთის პოლიტიკის დახასიათებაში ქართველები რუსეთის ბატონობით გამოწვეულ მწარე სინამდვილეს კითხულობდნენ. ამით ისტორიული ფონი უაღრესად აქტუალურ თანამედროვე თემად იქცეოდა. ასევეა აკაკის სხვა პოემებსა და მოთხრობებშიც.

ამგვარად დამუშავებულ თემებს უდიდესი აღმზრდელობითი მნიშვნელობა ჰქონდა. ისინი ხელს უწყობდნენ კოლონიალურ საქართველოში ფეხადგმული ნაციონალურ-განმანთავისუფლებელი მოძრაობის გაღვივებას. აკაკის ისტორიულ მოთხრობებში და პოემებში გასაგები, უაღრესად ხალხური, სადა ენით იყო გადმოცემული სიძულვილი მეფის რუსეთის კოლონიზატორული პოლიტიკისადმი.

დიდი აკაკის ოცნება მხოლოდ საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების შემდეგ განხორციელდა.

ახლა თავისუფალი საქართველოს თავისუფალი და ბედნიერი მშრომელები ბეჯითად სწავლობენ აკაკის ლიტერატურულ მემკვიდრეობას.

ს. ჯილაია

ᲞᲝᲔᲢᲘ—ᲛᲝᲛᲦᲔᲠᲐᲚᲘ

აკაკის შემოქმედება ქართული კლასიკური პოეზიის ერთერთი უმაღლესი ნიშანსვეტია. აკაკის პოეზია დაკავშირებულია თავისი თანამედროვეობისა და მშრომელი ხალხის ცხოვრების სინამდვილესთან. მთელი მისი შემოქმედება გამსჭვალულია მე-19 საუკუნის მღელვარე და დიდი პრობლემებით, პროგრესული იდეებით.

დიდი რუსი ხალხის გენიალური კრიტიკოსი ბელინსკი პუშკინის შემოქმედების შესახებ სწერდა: „პუშკინი ეკუთვნის იმ მოვლენებს, რომლებიც მუდმივს მოძრაობაში იმყოფებიან და მუდამ ცოცხლობენ; ისინი არ იყინებიან იმ წერტილზე, რომელზედაც მათ სიკვდილმა მოუსწრო, არამედ განაგრძობენ განვითარებას საზოგადოების შეგნებაში. ყოველი ეპოქა გამოსთქვამს მათზე თავის აზრს“.

დიდი კრიტიკოსის ეს სიტყვები, პუშკინის შესახებ ნაფიქრამი, შეიძლება მთლიანად გადავიტანოთ აკაკიზედაც, რადგან აკაკი უშრეტი წყარო იყო დიდი მხატვრული პოეტური პროდუქციისა. მას ჰქონდა მაღალი პოეტური კულტურა და ლირიკული განცდის დიდი სიღრმე.

აკაკიმ თავისი პოეზია ღრმად დაუკავშირა ხალხური ზეპირსიტყვიერების ტრადიციებს. ამიტომაც აკაკის პოეზია, როგორც ხალხის ფიქრების, გრძნობებისა და ტკივილების გამომსახველი, უდიდესი სიყვარულით მიიღო ქართველმა ხალხმა.

აკაკი წერეთელი ნამდვილი სახალხო მგოსანია. აკაკი პოეტი - ტრიბუნი, პოეტი - მომღერალია. „გმირებს დაეძებს, უკიცის ჩემი დაფი და ნაღარაო“, — სწერს ის ერთ თავის ცნობილ ლექსში. ეს სიტყვები პირდაპირ სპროგრამო ძახილი იყო მთელი მე-19 საუკუნის ქართულ ლიტერატურაში.

აკაკი გრძნობდა ძველი ცხოვრების დიდი კლდის რღვევას. მისი გამჭრიახი გონება ნათლად ხედავდა თავისი კლასის ოცნებისა და სინამდვილის სამუდამოდ დაშორებას ერთმანეთისაგან, ამ ორ მოპირდაპირე პოლუსს შორის დაიბადა მისი მეოცნებე მუზა, მუზა ნარნარი და გულისამჩუყებელი.

აკაკი, როგორც ჰქონე, „მთელი თავისი არსებით ცეცხლი და მახვილი, სიხარული და გალობა იყო“. ამიტომ მისი გული „მუდამ ჰბაბუკობისაკენ მიიწევდა“.

აკაკისათვის ცხოვრება მოქმედებისა და შემოქმედების გაერთიანებული სარბიელია, მისთვის ცხოვრება ბრძოლაა და პოეტი ამ ბრძოლის გაბედული ჯარისკაცია. აკაკის თავისი დროის ყოველდღიური ცხოვრების არცერთი დეტალი არ გამოჰპარვია.

აკაკის საყვირი ძლიერი იყო, მას ისარი შხამიანი ჰქონდა, მისი ენის წვერზე წამოგება დიდი უბედურება იყო.

„ანწლისაგან არ ივარგებს, რომ გაკეთდეს სტვირი;
ჩოჩრისაგან გაიზრდება მხოლოდ დიდი ვირი“, —

ამბობდა აკაკი გაპირუტყვებული თავადებისა და აზნაურების მისამართით.

აკაკი სასტიკად ებრძოდა თავის თანამედროვე სინამდვილეს, მის წინ ჰჭრებოდა ფეოდალური საქართველოს ქედმაღლობა. ხედავდა რა მეფის რუსეთის წინაშე დაჩოქილსა და ხელებაპყრობილ ქართველ თავად-აზნაურებს, გრძნობიარე პოეტი რისხვით თავს ატყდებოდა მათ.

აკაკი თავისი გესლიანი სატირით დასცინოდა თვითმპყრობელობას და კიცხავდა თავადაზნაურულ საქართველოს.

აკაკის ეკუთვნის ყველა დროისათვის გენიალური თქმა: „ხალხის ამაღლებული თვით ამაღლდება ცათამდისო“. ასე ესმოდა ამ დიდ პოეტს ხალხთან ურთიერთობის დიდი საკითხი.

თუ პოეზია საერთოდ ხალხის მერაა შექმნილი და მისი პირმშოა, აკაკი წერეთელიც ხალხის დიდი მომღერალია.

დ. ფანჩულიძე.

აკაკი

ᲡᲣᲚᲘᲙᲝ

საყვარლის საფლავს ვეძებდი,
ვერ ვნახე!.. დაკარგულიყო!..
გულამოსკვნილი ვჩიოდი:
„სადა ხარ, ჩემო სულიკო?!“
ეკალში ვარდი შევნიშნე,
ობლად რომ ამოსულიყო;
გულის ფანცქალით ვკითხავდი:
„შენ ხომ არა ხარ, სულიკო?!“
ნიშნად თანხმობის კოკობი
შეირხა... თავი დახარა,
ცვარ-მარგალიტი ციური
დაბლა ცრემლებად დაჰყარა.
სულგანაბული ბულბული
ფოთლებში მიმალულიყო,
მივეხმატკბილე ჩიტუნას:
„შენ ხომ არა ხარ სულიკო?!“
შეიფრთქიალა მგოსანმა,
ყვავილს ნისკარტი შეახო,
ჩაიკვნესა-ჩაიჩიკჩიკა,
თითქო სთქვა: „დიახ, დიახო!“
დაგვქათქათებდა ვარსკვლავი,
სხივები გადმოსულიყო,
მას შევეკითხე შეფრქვევით:
„შენ ხომ არა ხარ, სულიკო?!“
დასტური მომცა ციმციმით,
სხივები გადმომაყარა
და იმ დროს ყურში ჩურჩულით
ნიავმაც ასე მახარა:
„ეგ არის, რასაც ეძებდი,
მორჩი და მოისვენეო!
დღე დაიღამე აწ ტკბილად
და ღამე გაითენეო!
„სამად დაშლილა ის ერთი:
ვარსკვლავად, ბულბულ, ვარდადო,
თქვენ ერთმანეთი რადგანაც
ამ ქვეყნად შეგიყვარდათო“.
მენიშნა!.. აღარ დავეძებ
საყვარლის კუბო-სამარეს,
აღარც შევჩივი ქვეყანას,
აღარ ვღვრი ცრემლებს მდუღარეს!..
ბულბულს ყურს ვუგდებ, ვარდს
ვყნოსავ,
ვარსკვლავს შევყურებ ღრუბლითა
და, რასაცა ვგრძნობ მე იმ დროს,
ვერ გამომითქვამს ენითა!
ისევ გამეხსნა სიცოცხლე,
დღემდე რომ მწარედ კრულ იყო,
ახლა კი ვიცი, სადაც ხარ:
სამგან გაქვს ბინა, სულიკო!..

1895 წელი, 9 ივლისი.

ᲐᲙᲐᲙᲘᲡ ᲜᲐᲙᲕᲔᲡᲔᲑᲘᲓᲐᲜ

აკაკი და ერთი ქართველი ახალგაზრდა ი. მ-შვილი, თეატრში იყვნენ ერთად. ორივე პარტერში ისხდნენ. ი. მ-შვილმა აკაკის ერთი ღენერალი ანიშნა თვალით, მერე ხელი შუბლზე მიიდო და გააქნია — გენერლის თავში ვითომ არაფერიაო.

— დიდი ხანია, ვიცი, — თავის კანტურით უპასუხა აკაკიმ.

ცნობილმა ქართველმა გრავიორმა გრ. ტატიშვილმა აკაკის საფეშქაშოდ მისი სახელი და გვარი მარმარილოს ფიცარზე ვარაყით ამოსჭრა და მიართვა.

— დიდად გმადლობ, ჩემო გიგო, მაგრამ სახლი მე არა მაქვს და კარი... ასე, რომ ეს ფიცარი ან შუბლზე უნდა მივიკრა და ან ზურგზედაო — უთხრა აკაკიმ.

ერთმა პეწენიკმა და კოხტად გამოწყობილმა ახალგაზრდა თავადიშვილმა უთხრა აკაკის:

— ეს რა უშნოდ შეკერილი ტანისამოსი გაცვია, თითქოს ყვავების საფრთხობელააო!

— ე, რა კარგი ტანისამოსი დაუკიდნიათ ამ ხეზედაო: ნეტავი ვისი უნდა იყოსო? — პასუხის მაგივრად სიტყვა მოუშრა აკაკიმ მკვეხარა თავადს.

ა...ძე განთქმული მონადირე იყო, — ეს მთელმა ქალაქმა იცოდა. იგი ერთხელ აკაკის ელაპარაკებოდა და სხვათა შორის, თავის ახალ გაწვრთნილ მეძებარს აქებდა.

— ისეთი „სტოიკა“ იცის, ბაკო, ისეთი... რომ, რო ვეტყვი, სულ შუბლში მიცქერის.

— რა კარგ სამწყერო ადგილისათვის მიუგნია დალოცვილსაო! — უთხრა აკაკიმ.

ᲐᲙᲐᲙᲘᲡ ᲜᲐᲙᲕᲔᲡᲔᲑᲘᲓᲐᲜ

საქართველოს დიდი მგოსნის აკაკი წერეთლის დაბადების 100 წლისთავის აღსანიშნავად საქართველოს საბჭოთა მწერლების გამომცემლობა „ფედერაცია“ სცემს დიდ მონოგრაფიას აკ. წერეთელზე ლ. ასათიანის რედაქტორობით. მონოგრაფიის გამოშვება გათვალისწინებულია ორ წიგნად, რომლებშიაც შევა აკაკის თანამედროვეთა მოგონებანი, აკაკისადმი მიძღვნილი ლექსები და აკაკის ნაკვესები. წიგნი საუკეთესოდ იქნება დასურათებული. პირველი წიგნი გამოვა მიმდინარე წლის დამლევისათვის.

ᲛᲝᲜᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲐ ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲬᲔᲠᲔᲗᲔᲚᲖᲔ

ᲨᲐᲚᲕᲐ ᲠᲐᲓᲘᲐᲜᲘ

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲬᲔᲠᲔᲗᲔᲚᲘᲡ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲣᲚᲘ ᲛᲔᲛᲙᲕᲘᲓᲠᲔᲝᲑᲐ

აკაკი წერეთელი მეცხრამეტე საუკუნის სამოციანი წლების მოღვაწეთა დიდი წარმომადგენელია. გარდა მრავალრიცხოვანი ლექსებისა და პოემებისა, ა. წერეთლის ლიტერატურული მემკვიდრეობა შეიცავს მოთხრობებსა და სცენებს, კომედიებსა და დრამებს, მემუარებსა და ფელეტონებს, პუბლიცისტურ და კრიტიკულ წერილებს და სხვ. მთელი თავისი სამწერლო მოღვაწეობის მანძილზე, რომელიც თითქმის 60 წელს შეიცავს, აკაკი ყოველთვის ეხმაურებოდა საქმიბოროტო საკითხებს, არასდროს გვერდი არ აუქცევია არცერთი მნიშვნელოვანი საზოგადოებრივი მოვლენისათვის. ეს აძლევდა მას შემოქმედებას უაღრეს აქტუალობასა და პოპულარობას ფართო მასებში.

ილია ჭავჭავაძესთან ერთად აკაკი წერეთელი არის საქართველოს ნაციონალურ - განმათავისუფლებელი მოძრაობის უთვალსაჩინოესი მოღვაწე, ბატონყმობისა და თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ მებრძოლი. მისი მსოფლმხედველობა ჩამოყალიბდა რუსეთის „რაზნოჩინელი“ ინტელიგენციის საზოგადოებრივი მოძრაობის ზეგავლენით. როგორც ცნობილია, ჩვენი სტუდენტობა, რომელიც სამოციან წლებში რუსეთის უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლობდა, გატაცებით ეწაფებოდა იმ დემოკრატიულ - ოპოზიციურ შეხედულებებს, რომლებიც გამოსჭვიოდა ჟურნალ «Современник»-ის ფურცლებზე. ბელინსკის, ჰერცენის, ჩერნიშევსკის, დობროლიუბოვის საზოგადოებრივი შეხედულებანი ის წყარო იყო, საიდანაც ჩვენი სამოციანი წლების ახალი თაობის ინტელიგენცია თავის გონებრივ საზრდოს იძენდა.

აკაკი წერეთელი ამ ახალი ინტელიგენციის ღირსეული წარმომადგენელი იყო. მასთან ერთად ჩაატარა მან მძაფრი ბრძოლა საქართველოს ძველი კონსერვატიული თაობის — „მამების“ წინააღმდეგ.

სამწერლო მოღვაწეობის ასპარეზზე გამოსვლისთანავე ა. წერეთელმა მოიტანა ხელოვნებისა და ლიტერატურის ახალი გაგება, ახალი ესთეტიკური პრინციპები. ქართულ ლიტერატურასა და ესთეტიკურ აზროვნებაში აკაკიმ ი. ჭავჭავაძესთან ერთად დაამკვიდრა რეალიზმი. აკაკი იცავს ლიტერატურის, ხელოვნების ორგანულ კავშირს ცხოვრებასთან, იგი ცხოვრების შესწავლას, მის ღრმა ათვისებას აყენებს მხატვრული შემოქმედების არსებით მომენტად. სწორედ ეს პრინციპი ხდება სახელმძღვანელოდ მთელ მის შემოქმედებითს პრაქტიკაში.

ა. წერეთელი მრავალმხრივი მწერალია. მის შემოქმედებაში სინამდვილე აისახა არა ერთი რომელიმე კუთხის ფარგლებში, არამედ მთელ თავის მრავალფეროვნებაში. მაგრამ, მიუხედავად ამისა, აკაკი საზოგადოებრივი საკითხებისაგან მაინც გამოჰყოფს მთავარს, არსებითს.

ა. წერეთლის შემოქმედების მთავარი თემა „ცხოვალტუღში“ მჯდომარე „ნესტან-დარეჯანის“ — საქართველოს განთავისუფლება და აღდგენა იყო, იგი თავისი ხალმით იბრძოდა თვითმპყრობელობის წინააღმდეგ, რომელიც ქალთა და ქართველი ხალხის დამონებას. ერთის მხრივ, მეფის კოლონიზატორების სატრაპთაგან, მეორე მხრივ, ქართველი თავადაზნაურობისაგან ილაგდაწყვეტილი ხალხი გმინავდა. ემყარებოდა რა რიაქციულ ქართველ თავადაზნაურობას, რუსეთის თვითმპყრობელობა ანმტკიცებდა ჩვენს ქვეყანაში თავის ბატონობას. ამ ატმოსფეროში წარმოიშვა ა. წერეთლის ოცნება თავისი ქვეყნის ნაციონალურ აღორძინებაზე. მან მთელი თავისი შემოქმედებითი შესაძლებლობის დიდი ნაწილი ამ საკითხის გაშუქებას მიუძღვნა:

ცა ფირუზ, ხმელეთ ზურმუხტო,
სულის ჩამდგმელო მხარეო,
შენი ვარ შენთვის მოვკვდები,
შენზედვე მგლოვიარეო...

ასე უსაზღვროა ა. წერეთლის სიყვარული და თაყვანისცემა თავისი სამშობლოსადმი. მაგრამ თვითმპყრობელობის ველური პოლიტიკის შედეგად ქვეყანა დაეცა, განადგურდა. „დღეს საქართველო დაცემულია,—სწერდა ის,—ადრე კი თხუთმეტი საუკუნის განმავლობაში იგერიებდა შემოსეულ მტრებს და თუმცა დამცირდა, მაგრამ როგორც რკინა ცეცხლში, ისე კი გაფოლადდა და საშვილიშვილო ანდაზაც დაგვიგდო: „ჭირსა შიგან გამაგრება, ისე უნდა ვით ქვეტკირსაო“ და „სჯობს სიცოცხლესა ნაძრახსა სიკვდილი სახელოვანიო“ — გვითხრეს რუსთაველის პირით. ამ უკანასკნელმა საუკუნემ, რომელიც სულ სხვაგვარ პოლიტიკას ადგა, სულიც შეუბორკა და ხორციც: ხორციელად ვითომ მშვიდობა მოანიჭა — მაგრამ ყოველგვარი მისი მოქმედება, ყოველი ბიჯის გადადგმა მემართული იყო, რომ სული გაეხრწნა, მოეკლა და კიდეც მოაწყო მისთვის მიზანს. ვიმეორებ, რომ დღეგანდელი ქართველები სულითაც შებღალული ვართ და ხორცითაც“. ეს მდგომარეობა აწუხებს და აღელვებს პოეტს, იგი დაუფარავად აღინიშნავს იმ ეროვნულ შეიწროვებას, რომელსაც ქართველი ხალხი რუსეთის თვითმპყრობელობის, ბიუროკრატიულ - პოლიციური რეჟიმის ბატონობის დროს განიცდიდა:

მეგულები ციხეში,
ცხოვალტუღში მჯდომარე...
შეთვისებას გიპირებს
გაიძვერა მოყვარე.
გაუფრთხილდი, ნუ გჯერა
მაგის ტკბილი ნანინა,
შენზე წინაც სხვა ბევრი
მოხიბლა, შეაცდინა.
გაუმაგრდი განსაცდელს,
აიტანე ტყვეობა...

აკაკის საყვარელი ხალხის ფიქრები, მისი ტკივილი და სიხარული იყო. ხალხის ბედი, მისი ბედნიერება, მისი თავისუფლება — აი ის ძირითადი მოტივები, რომლებიც გასდევს აკაკის ლირიკას. ხალხის ბედნიერებისათვის ბრძოლა აკაკის ლირიკის ცენტრალური საკითხია. ამ საკითხის გარშემო ტრიალებს აკაკის ლირიკის ყველა ძირითადი მოტივი.

ა. წერეთელი მოუწოდებს ხალხს მონობის ბორკილებისაგან თავის დასახსნელად.

ა. წერეთელი დიდი რწმენით იყო გამსჭვალული თავისი სამშობლოს მომავლისადმი, მას სჯეროდა მისი განთავისუფლება თვითმპყრობელობისაგან. მას მტკიცედ სწამდა, რომ დადგება დღე, როცა მისი სამშობლო გადაიგდებს მჩაგვრელთა უღელს, გაშლის თავის ძალას და აყვავდება. მრავალ მის ლექსში მოისმის შეუდრეკელი იმედი მომავლისა:

მოვა დრო და თავს აიშვებს,
იმ ჯაჭვს გასწყვეტს გმირთა-გმირი,
სიხარული შეიცვლება
ამდენი ხნის გასაჭირად...

სამშობლოს განთავისუფლების, ბედნიერი ცხოვრების შექმნის საქმეს ა. წერეთელი უკავშირებს მშრომელ ხალხს, მასში ხედავს იგი გოლიათურ ძალასა და ენერგიას.

ა. წერეთლის სამწერლო ასპარეზზე გამოსვლის პერიოდში გლეხობა ვიტად აუტანელ პირობებში იმყოფებოდა, იგი გმინავდა ბატონყმობის მძიმე უღლის ქვეშ. საზოგადოების პროგრესული ელემენტები აღაშრქმებდნენ ამ მდგომარეობის წინააღმდეგ. ა. წერეთელი, როგორც თერგდალეული, მოწინავე ადამიანი, ვერ ურიგდებოდა ყმა-გლეხობის საშინელ მდგომარეობას. ჯერ კიდევ ბატონყმობის მოსპობამდე გამოქვეყნებულ ლექსებში იგი ხმას იღებს გლეხობის დასაცავად. 1861 წელს დაწერილ ლექსში, რომელსაც „ხუთშური“ ეწოდება, პოეტი გარკვეით აღნიშნავს გლეხთა უმწეო მდგომარეობას, უუფლებობას და ეკონომიურ სიდუხჭირეს. აი რას მღეროდნენ მაშინ გლეხები:

მარტო ჩვენთვის არ ვმუშაობთ,
სხვისიც გვმართებს სამსახური:
ბატონი გვყავს, ვართ საწყალი
უპატრონო, უბედური.
ყველა თავში გვეჩაჩქუნებს,
გარეშე და შინაური.

ა. წერეთელი აღფრთოვანებით შეხვდა ბატონყმობის გაუქმებას. ამ ურთიერთობის მოსპობამ გლეხს მიანიჭა პირადი თავისუფლება. ეს პოეტს ძლიერ ახარებს, ამაში ხედავს ის ხალხის უკეთესი ცხოვრების, მომავალის პირობას. დედა ახალშობილ შვილს უმღერის: „გაიზრდები, გენაცვალე, თავისუფალიო: ბატონი ვერ შეგაწუხებს, ვერც გაგტეხს ვალიო“...

ა. წერეთელი თავის ლექსებში გლეხობის ენერგიული, დაუზარებელი შრომის სურათებსაც იძლევა. ლექსი „სიმღერა მკის დროს“ გლეხის მინდვრად შრომის უძლიერესი მხატვრული განსახიერებაა. სხვათა შორის აღსანიშნავია, რომ აკაკი გლეხობასთან დაახლოვების საქმეში ისე შორს მიდის, რომ 1905 წ. ერთერთ პოემაში („მოხუცის გრძნობა“) აცხადებს, რომ „სიმად ავიღე კალამი, ჩანგით ვიმართე წვრასა და შეიღერთე ჩემი სვეც გლეხების ბედისწერასა“.

თავის დროზე ბევრს მოხვედრია ა. წერეთლის მძაფრი სატირის მახვილი. აკაკი ნათლად ხედავს, რომ მის დროინდელ თავადაზნაურულ საზოგადოებაში გამეფებულია ფარისევლობა, ბოროტება, შური, რომ ადამიანი „ყელში უჭერს ხელს თვის მოძმეს სულის ამოსახდელად“. აკაკი, უყურადღებოდ არ სტოვებს მღვდლების ფარისევლობასა და გაიძვერობას. მისი ბასრი სატირა მიმართული იყო ვაჭრის ეჩპლოატატორულ-გაიძვერული მოქმედების წინააღმდეგ, რომელიც „უცდის მარჯვე შემთხვევას, რომ ამოგვაძროს მით სული“, რომელიც „სოფელს ატყავებს უშიშრად და თამამად ჰხრავს ქალაქსა“... როგორც ვხედავთ, ა. წერეთელს არ დაუტოვებია ძველი ცხოვრების არცერთი კუნჭული, საითაც არ მიემართოს თავისი სატირა.

არ შეიძლება განსაკუთრებით არ აღინიშნოს, რომ 1905 წლის რევოლუციამ სერიოზული გამოძახილი გამოიწვია ა. წერეთელში, იგი მთელი რიგი ლექსებით გამოეხმაურა ხალხის ამ მოძრაობას:

ამას ველოდი, მოველოდი,
ვიცოდი, აღარ ვსტრიდი მე...

რამდენადაც რევოლუციური მოძრაობა აღმავლობის გზით მიდიოდა, წერეთლის აღფრთოვანებაც უფრო საგრძნობი ხდებოდა. იგი მოუწოდებდა ხალხს თვითმპყრობელობის დამხობისაკენ:

ძირს, მთავრობავ უსამართლო,
ვეღარ ვიტანთ გასაჭირსო,
ყოველი მხრით გეძახიან:
ძირს მთავრობავ... აწ კი ძირსო...

ამ ხანებშივე დასწერა აკაკიმ თავისი ცნობილი „ინტერნაციონალი“.

იმდენად განიმსჭვალა მტრობითა და ზიზღით მოხუცი პოეტი თვითმპყრობელობისადმი, რომ იგი ნატრობდა მტრის სისხლით შეეღება ჭიღარა.

რასაკვირველია, ა. წერეთლის მიერ პირველი რევოლუციის მიღებას ისე უბრალოდ ვერ ავხსნით, როგორც ამას ზოგიერთი ფიქრობს. მას უაღრესად რთული საფუძველი აქვს, მისი სათავეები უნდა ვიძიოთ ა. წერეთლის ეროვნულ შრწამსსა და ფართო დემოკრატიზმში.

უაღრესად თავისებური და განსაკუთრებულია ა. წერეთლის ადგილი ქართული ლიტერატურის ისტორიაში. თავისი მხატვრული შემოქმედებით მან იბრძოლა პროგრესულ მოთხოვნილებებს უპასუხა. მისი ლექსები, პოემები, მოთხრობები, გამსჭვალულნი ღრმა საზოგადოებრივი ინტერესებით, ყოველთვის აღვიძებენ მკითხველთა გონებას აქტივობასა და წინსვლის შეგნებით.

ა. წერეთელმა ხელოვნურ მწერლობას უაღრესად დიდი საზოგადოებრივი რეზონანსი მისცა. იგი უსაყვედურებდა მწერლებს ხალხისაგან დაშორებას: „ხალხში ჩამდგარი არ ვართო“... მაგრამ ამას ვერ ვიტყვით თვით მის შესახებ. იგი ყოველთვის იყო „ჩამდგარი ხალხში“. ა. წერეთელი ყოველთვის სარგებლობდა ხალხში განსაკუთრებული პოპულარობითა და სიყვარულით. აკაკის მრავალ ლექსს მღეროდა და მღერის ჩვენი ხალხი.

ა. წერეთლის პოეტური ნაწარმოებნი გამოირჩევიან რეალისტური გამოსახულებით, სისადავითა და ხალხურობით. აკაკიმ შეჰქმნა დამოუკიდებელი ფორმა პოეტური ხელოვნებისა, იგი დაშორდა თავადაზნაურულ-არისტოკრატიული პოეზიის სტილს და ჩამოაყალიბა ახალი რიტმი და ინტონაცია. აკაკი არ იძიერებს არისტოკრატიული პოეზიის აჭესუარებს, იგი თვით აყალიბებს თავის საკუთარ ლექსობრივ ეიას, რომელშიაც შეაქვს ხალხის ოქროს საგანძურიდან ამოღებული სიტყვები.

რეალისტურ პრინციპებზე დაყრდნობით აკაკიმ გაბედულად შეიტანა ილიასთან ერთად ლიტერატურულ ენაში ხალხური სიტყვები და გამოთქმები. აკაკის კარგად ესმოდა, რომ ხალხური ენისადმი მიმართვა მწერალს იხსნიდა ხელოვნურობისაგან, ინტელიგენტური „ჯამბაზობისაგან“, აიძულებდა მწერალს ეწერა ყველასათვის გასაგებად და სადად.

ა. წერეთელმა დაილაპარაკა ქართულ ლიტერატურაში ნამდვილი, ე. ი. სადა, ნათელი ხალხური ენით. ა. წერეთლის შემდეგ შეუძლებელი შეიქნა დაბრუნება ძველი საეკლესიო - სქოლასტიკური ენისაკენ. ბრძოლას ლიტერატურული ენის ხალხურობისა და სიხადავისათვის აკაკი უკავშირებდა ბრძოლას ძალაღი, დიდი ლიტერატურისათვის, რომელიც აღზრდიდა და გაანათლებდა ხალხს.

ა. წერეთელი ჩვენთვის საყურადღებოა არა მხოლოდ როგორც ისტორიული ძეგლი, არამედ როგორც ცოცხალი კულტურული ღირებულება, როგორც იდეურ - მხატვრული გამოცდილების წყარო. სოციალიზმის ქვეყანაში, სტალინური კულტურული რევოლუციის შედეგად, მკითხველთა ახალი მასები ითვისებენ მის მხატვრულ შემოქმედებას. ა. წერეთელი ჩვენთვის არის ცოცხალი მოსაუბრე, ძლიერი შემოქმედი, რომელმაც ღრმა პოეტურ სახეებში გადმოგვცა თავისი ეპოქის მოწინავე ადამიანების გრძნობები და მისწრაფებანი.

თავისუფალი და ბედნიერი საბჭოთა ხალხი მთლიანად იუფლებს დიდი ქართველი მწერლის მემკვიდრეობას. ა. წერეთელი სოციალიზმის ქვეყანაში გახდა ყველასათვის საყვარელი მწერალი, რომელსაც ფართო მასებისათვის მოაქვს დიდი სიხარული და კმაყოფილება.

ესპანეთის კორტესების სხდომა

დოლორეს იბარურის (პასიონარია) გამოსვლა

ბარსელონა, 2 თებერვალი (საკ. სი). გუშინ მონსერატის ყოფილ მონასტერში (ბარსელონიდან 50 კილომეტრზე) შესდგა კორტესების (ესპანეთის რესპუბლიკის პარლამენტის) სხდომა. კორტესების სხდომის ადგილი იმისთვის აირჩიეს ბარსელონის გარეთ, რომ კორტესის წევრები, სტუმრები და დედაქალაქის მოსახლეობა დაცულ იქნას ბომბარდირებისაგან ფაშისტების მხრით. ამ მიზნით გუშინ გამოცხადდა კიდეც, რომ კორტესების სხდომა საერთოდ არ შესდგება, მაშინ როდესაც დეპუტატები უკვე მიემართებოდნენ მონსერატისაკენ.

სხდომაზე ჩამოვიდა ესპანეთის სახალხო ფრონტის დეპუტატთა დიდი უმრავლესობა, აგრეთვე ცენტრის დეპუტატები და ესპანეთის ზოგიერთი ყოფილი მინისტრი და უცხოელი სტუმრები.

გახსნა რა სხდომა, კორტესების თავმჯდომარემ მარტინეს ბარიომ გამოაქვეყნა დეპეშა, ხელმოწერილი ამერიკის შეერთებული შტატების კონგრესის 60 წევრის მიერ, რომელნიც სხვადასხვა პოლიტიკურ დაჯგუფებებს ეკუთვნიან. ამ დეპეშაში ისინი მიესალმებიან კორტესებს და აღშფოთებას გამოსთქვამენ ფაშისტების მიერ ესპანეთის დაუცველი ქალაქების ბომბარდირების გამო. სხდომის დარბაზში რესპუბლიკის მთავრობის გამოჩენას კორტესების წევრები მქუხარე ოვაციით შეხვდნენ.

ესპანეთის რესპუბლიკის მთავრობის მეთაურმა ნეგრინმა თავის სიტყვაში ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ომი შეიძლება დამთავრდეს მხოლოდ გამარჯვებით ყოველგვარი კომპრომისის გარეშე. შეეხო რა საგარეო პოლიტიკის საკითხებს, ნეგრინმა ხაზი გაუსვა ესპანეთის ერთგულებას ერთა ლიგისადმი და გახაზადა, რომ აგრესია, რომლის ობიექტიც არის ესპანეთის რესპუბლიკა, წარმოადგენს საფრთხეს საყოველთაო მშვიდობიანობის საქმისთვის. თავისი სიტყვის დასასრულს ნეგრინმა ამხილა მეამბოხეთა მანევრები, რომელნიც ცდილობენ გააცილონ ხმები ზავის მოახლოების შესახებ იმ მიზნით, რომ შეარყიონ რესპუბლიკელთა ზურგის სიმტკიცე. რესპუბლიკური ესპანეთის მთავრობა, სთქვა ნეგრინმა, არ გადასდგამს არცერთ ისეთ ნაბიჯს, რომელმაც შეიძლება ზიანი მოუტანოს ქვეყნის ნაციონალურ და ეკონომიურ დამოუკიდებლობას.

ესპანეთის კომუნისტური პარტიის სახელით კორტესების სხდომაზე გამოვიდა დოლორეს იბარური. მან განაცხადა, რომ კომპარტია მუდამ მხარს უჭერდა სახალხო ფრონტის მთავრობას, და აღნიშნა მთავრობის დიდი წარმატებანი, რომლებიც არის ესპანეთის რესპუბლიკა, წარმოადგენს საფრთხეს საყოველთაო მშვიდობიანობის საქმისთვის. თავისი სიტყვის დასასრულს ნეგრინმა ამხილა მეამბოხეთა მანევრები, რომელნიც ცდილობენ გააცილონ ხმები ზავის მოახლოების შესახებ იმ მიზნით, რომ შეარყიონ რესპუბლიკელთა ზურგის სიმტკიცე. რესპუბლიკური ესპანეთის მთავრობა, სთქვა ნეგრინმა, არ გადასდგამს არცერთ ისეთ ნაბიჯს, რომელმაც შეიძლება ზიანი მოუტანოს რესპუბლიკის ნაციონალურ და ეკონომიურ დამოუკიდებლობას.

ესპანეთის კომუნისტური პარტიის სახელით კორტესების სხდომაზე გამოვიდა დოლორეს იბარური. მან განაცხადა, რომ კომპარტია მუდამ მხარს უჭერდა სახალხო ფრონტის მთავრობას, და აღნიშნა მთავრობის დიდი წარმატებანი, რომლებიც გამოიხატა სახალხო არმიის მოწყობაში, რეზერვების ზრდასა და მეომარ თა პოლიტიკური მომზადების გაუმჯობესებაში, რაშიაც მთავარი როლი კომისრებმა შეასრულეს. ამ წარმატებებს შედეგად მოჰყვა ტერიტორიის აღება და მათ გადამწყვეტი როლი ეკუთვნათ ბრძოლაში. იბარური მიესალმა მთავრობის მტკიცე პოზიციას, რომელიც არავითარ კომპრომისზე არ მიდის მეამბოხეებთან, ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ომი შეიძლება დამთავრდეს მხოლოდ მეამბოხეების სრული განადგურებით. მთავრობის პოლიტიკა, განაცხადა იბარურიმ, ხალხის მასებისთვის სულ უფრო და უფრო მეტ მხარდაჭერას მოითხოვს. კომპარტია განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს სამხედრო მრეწველობის მოწყობასა და განვითარებას. იმ დროს, როცა გერმანია და იტალია ფრანკოს ამარაგებენ საომარი ვასალითა და შეიარაღებით, ესპანეთის ხალხი მოკლებულია უფლებას შეიძინოს საზღვარგარეთ ის, რაც მისთვის აუცილებელია. ამიტომ მთავრობამ უნდა უზრუნველჰყოს თავდაცვის მრეწველობის განვითარების პირობები. შემდეგ იბარურიმ აღნიშნა, რომ ცენტრალური მთავრობისა და კატალონიის მთავრობის გულითადი თანამშრომლობა წარმოადგენს დადებით ფაქტორს, რომელსაც კომუნისტები მიესალმებიან. ამედი აქვთ რა რომ ეს თანამშრომლობა დღითიდღე განმტკიცდება. კომპარტიას, განაცხადა იბარურიმ, მტკიცე რწმენა აქვს სახალხო ფრონტისა, რომელიც კიდევ უფრო მტკიცე იქნება, თუ გაძლიერდება მასებით, რომელნიც შრომის ნაციონალურ კონფედერაციაში შედიან. სახალხო ფრონტი—ეს არის ერთიანობა, და კომპარტია იბრძვის ესპანეთის მუშათა კლასის, ხალხის მასებისა და ყველა ეროვნების ერთიანობისათვის. შემდეგ მთავრობისადმი უსაზღვრო მხარდაჭერის შესახებ სიტყვებით გამოვიდნენ კატალონელი დეპუტატები, ბასკთა ქვეყნის წარმომადგენელნი და კორტესების მთელი რიგი დეპუტატები—სხვადასხვა პოლიტიკური პარტიის წევრები.

მიღებულ რეზოლუციაში კორტესების დეპუტატებმა ერთხმად გამოუცხადეს ნდობა სახალხო ფრონტის მთავრობას.

კორტესებმა სრული ნდობა გამოუცხადეს მთავრობას

ბარსელონა, 2 თებერვალი (საკ. სი). კორტესებმა (პარლამენტი) ერთხმად მიიღეს თავის სხდომაზე ორი რეზოლუცია. პირველ რეზოლუციაში ნათქვამია:

„კორტესები ცხრობად იღებენ მთავრობის მეთაურის განცხადებას და ორმა კმაყოფილებას გამოსთქვამენ მთავრობის მუშაობით, რომელიც საპარლამენტო მოღვაწეობის შეწყვეტის პერიოდშია ჩატარებული, ულოცავენ მთავრობას მიღწეულ წარმატებებს და დეპარტამენტების რეორგანიზაციას; ადასტურებენ სრულ ნდობას მთავრობისადმი, და აძლევენ მას რწმუნებას განაგრძოს აღებული ხაზი და მიაღწიოს ომის ძლევამოსილ დამთავრებას. კორტესები ადგენენ შესწყვეტონ სესია ახალ მოწვევამდე“.

მეორე რეზოლუციაში ნათქვამია:

„კორტესები მიესალმებიან რესპუბლიკის სახმელეთო, საზღვაო და საჰაერო არმიებს, რომელთაც საომარ წარმატებებში დიდი წვლილი მიუძღვით, და ულოცავენ მათ ხელმძღვანელ პოლიტიკურ და სამხედრო ორგანოებს“.

ჩინეთის საკითხზე რეზოლუციის მიღება ერთა ლიგის საბჭოს სესიაზე

ჟენევა, 2 თებერვალი (საკ. სი). დღეს ერთა ლიგის საბჭოს ღია სხდომაზე მიღებულ იქნა რეზოლუცია ჩინეთის საკითხზე. რეზოლუციის შინაარსი უკვე გადმოცემული იყო.

მას შემდეგ, რაც რეზოლუცია წაკითხულ იქნა, ჩინეთის პირველმა დელეგატმა ველინგტონ კუმ აღნიშნა, რომ ამჟამად იაპონელებს ჩინეთში ჰყავთ მილიონამდე ჯარისკაცი და რომ იაპონიის აგრესიასთან ბრძოლა სწარმოებს 6 ფრონტზე.

უკანასკნელი დროის ყველა ამბები, ხაზგასმით აღნიშნა ველინგტონ კუმ, ადასტურებენ ცნობილ „ტანაკას მემორანდუმის“ თეზისებს, რომლის არსებობას თავის დროზე უარჰყოფდა იაპონიის წარმომადგენელი ერთა ლიგაში. როგორც ვიცით, ამ მემორანდუმში ჩამოყალიბებულია იაპონიის დაპყრობითი გეგმები — ჯერ ჩინეთის დაპყრობა, შემდეგ აზიისა და, ბოლოს, იაპონიის ბატონობის დამყარება მთელს მსოფლიოში.

ველინგტონ კუმ აღნიშნა, რომ ჩინეთის მთავრობა საბჭოსაგან მოითხოვს შესაფერი ზომების მიღებას ჩინეთის დაცვისათვის, მით უმეტეს, რომ არც ერთა ლიგის წარსული პლენუმის რეზოლუციას, არც ბრიუსელის კონფერენციას არ მოჰყვა შედეგად არავითარი ეფექტური ზომები.

„ამჟამად, — განაცხადა ველინგტონ კუმ, — როცა არსებობს ამდენი ქმედი და რწმენის უჭონლობა ერთა ლიგის მომავლისადმი. ჩინეთის მთავრობას გულწრფელად მიაჩნია, რომ საბჭო არა მარტო მოვალეა, არამედ შესაძლებლობაც აქვს მიიღოს ასეთი ეფექტური ზომები იმისთვის, რომ ხალისი დაუბრუნოს ერთა ლიგის იდეას“.

ველინგტონ კუმ მოითხოვა, რომ საბჭომ დაუყოვნებლივ მიიღოს ზომები ჩინეთის დასახმარებლად.

ამის შემდეგ სიტყვა აიღო ჩინეთის მეორე დელეგატმა ვუ ჭაო-ჩუმ. მან აღნიშნა, რომ ჩინეთის ხალხი ბრძოლას აწარმოებს არა მარტო საკუთარი ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის, არამედ მთელი მსოფლიოს მშვიდობისათვის. ჩინეთის ხალხი ბრძოლას აწარმოებს ისეთი ბარბაროსული იარაღების წინააღმდეგ, როგორიც არის ბომბები, რომლებსაც ფაშისტური ავიაცია ჩამოაგდებს ჩინეთის ქალაქებზე. ჩინეთის ხალხი ბრძოლას აწარმოებს ისეთი ბარბაროსული იარაღების წინააღმდეგ, როგორიც არის ბომბები, რომლებსაც ფაშისტური ავიაცია ჩამოაგდებს ჩინეთის ქალაქებზე. ჩინეთის ხალხი ბრძოლას აწარმოებს ისეთი ბარბაროსული იარაღების წინააღმდეგ, როგორიც არის ბომბები, რომლებსაც ფაშისტური ავიაცია ჩამოაგდებს ჩინეთის ქალაქებზე.

სომაარი მოქმედება ჩინეთში

ცენტრალურ ჩინეთში

ხანკოუ, 1 თებერვალი (საკ. სი). ტიანძინ-პუკოუს რკინიგზის სამხრეთ უბანზე იაპონიის ჯარებმა უკანასკნელი კვირის განმავლობაში მრავალჯერ სცადეს გასულიყვნენ მდინარე ციხეს გაღმა (მახგუანის მახლობლად), მაგრამ ვერ მოახერხეს. მას შემდეგ, რაც საარტილერიო ცეცხლმა და საჰაერო ბომბარდირებამ სავსებით დაანგრია ჩინელთა პოზიციები, ჩინეთის ჯარებმა დაიხიეს მდინარე სიაოკიხიდან. აშკარად ჩინელთა ახალი პოზიციები ამ მდინარის დასავლეთ ნაპირზე იმყოფება. ლინხუაიგუანთან ჩინეთის ნაწილებმა დიდი თავდაცვითი სიმაგრეები ააგეს. 28 იანვარს აქ ჩამოაგდეს იაპონელთა ერთი თვითმფრინავი, რომელიც იაპონიის ჯარების განლაგების ადგილზე დაეცა.

ანხუეისა და ჩეძიანის პროვინციების ფრონტზე მდგომარეობა უცვლელია.

ცენტრალურ ფრონტზე იაპონელებმა მიმართეს ახალ ოპერაციას, რათა ხელთ იგდონ ხუაიან-ნანკინის გზატკეცილი, რომელიც დიდი არხის გასწვრივ მიდის. იაპონელთა ამ ოპერაციის მიზანია მოსწყვიტოს ჩინეთის ის ნაწილები, რომლებიც აღმოსავლეთით იმყოფებიან. იაპონელებმა გზატკეცილის რაიონში დიდი შენაერთები გადაისროლეს. იაპონელთა წინსვლის შესაჩერებლად ჩინეთის ჯარებმა დაანგრიეს გზატკეცილის სამხრეთ უბანი და წყალი მიუშვეს დაბა ჟძიაჯუენს — გზატკეცილის განაპირა ჩრდილოეთის პუნქტს ხუაიანთან.

იაპონიის ავიაცია კვლავ გაძლიერებით უშენს ყუმბარებს უმნიშვნელოვანეს საკვანძო სარკინიგზო პუნქტს—სუიჯოუს.

31 იანვარს იაპონელთა ხუთმა თვითმფრინავმა სუიჯოუში 7 ყუმბარა გადმოჰყარა და ბევრი სახლი დაანგრია. იანვრის განმავლობაში იაპონელებმა სუიჯოუს 20-ჯერ დაუშინეს ყუმბარები.

ჩრდილო ჩინეთში

ხანკოუ, 1 თებერვალი (საკ. სი). ტიანძინ-პუკოუს რკინიგზის ჩრდილოეთ უბანზე საომარ მოქმედებათა შესახებ ცნობები არ არის მიღებული.

შანდუნის ფრონტის ცენტრალურ სექტორში რკინიგზის ირგვლივ არსებული სიწყნარე იმით აიხსნება, რომ ორივე მხარის ჯარების კონცენტრაცია ხდება. აქ მოელიან დიდ ბრძოლას.

იზრდება აფხაზეთის კოლმეურნეობანი

სოხუმი, (საკ. კორ.). გასული წლის უხვმა საკოლმეურნეო მოსავალმა ერთხელ კიდევ დაარწმუნა აფხაზეთის მშრომელი მოსახლეობა, რომ კოლმეურნეობა ერთადერთი სწორი გზაა ნამდვილად შეძლებული და კულტურული ცხოვრებისაკენ.

საგაზაფხულო თესვის მზადებასთან დაკავშირებით აფხაზეთის ინდივიდუალური მეურნეობანი მასობრივად შედიან კოლმეურნეობებში. 13 იანვარს სოხუმის რაიონის კოლმეურნეობა „ახალ ცხოვრებაში“ შევიდა 25 ახალი კომლი. ამავე რაიონის მეორე ხუთწლედის სახ. კოლმეურნეობას ახლახან შეემატა 17 მეურნე. რაიონში აგრეთვე ჩამოყალიბდა ერთი ახალი მსხვილი კოლმეურნეობა.

სულ აფხაზეთის კოლმეურნეობებში უკანასკნელ დროს მიღებულია 238 კომლი.

დაუდევრობის ნაყოფი

თელავი, (საკ. კორ.). თელავის სახელმწიფო თეატრმა 29 იანვარს დასდგა ვალ. ტარხტენბერგის „წარჩინებული შვილიშვილი“ — კომედია სამ მოქმედებად, თარგმანი მიხეილ ხერხეულიძისა.

წარმოდგენას მაყურებლები დიდი უკმაყოფილებით შეხვდნენ, რადგან კომედიაში გაყალბებულია საბჭოთა სინამდვილე. პიესაში გამოყვანილი ტიპები არ შეეფერებიან საბჭოთა ადამიანის სახეს. მასში ჩვენი საკოლმეურნეო ცხოვრება გაშარჟებულად არის გადმოცემული.

საინტერესოა, რას ფიქრობდა თელავის თეატრის ხელმძღვანელობა, როდესაც ეს კომედია შეჰქონდა რეპერტუარში?

საჭიროა სათანადო ორგანიზაციები დაინტერესდნენ ამ მოვლენით და გამოასწორონ თეატრის მიერ დაშვებული შეცდომა.

ს. ყურაშვილი.

შ. რუსთაველის იუბილე

საზეიმო საღამოები

5 თებერვალს, საღამოს 6 საათზე, ნიკო გოცირიძის სახელობის 33-ე საშუალო სკოლა აწყობს შოთა რუსთაველისადმი მიძღვნილ საზეიმო საღამოს.

პროგრამაშია მოხსენება შოთა რუსთაველზე, სალიტერატურო განყოფილება (მოწაფეთა თვითმოქმედება) და კონცერტი მოწვეული ძალებით.

შოთა რუსთაველის უკვდავი ჭედნილების „ვეფხის-ტყაოსნის“ 750 წლისთავის აღსანიშნავად საქართველოს ფიზკულტურის სამეცნიერო-საკვლევი ინსტიტუტი (სართანიას ქ. № 6) 5 და 6 თებერვალს იწვევს კონფერენციას, რომელიც მიძღვნილია სპორტის სახალხო-ნაციონალური სახეებისადმი.

კონფერენციაზე მოსმენილი იქნება მოხსენებები გ. მერკვილაძისა — „ფიზიკური აღზრდა შოთა რუსთაველის ეპოქაში“ და დ. ჯანელიძისა—„სპორტული სანახაობანი რუსთაველის ეპოქაში“.

კონფერენცია განიხილავს ქართული ჭიდაობის, ჯირითისა და ლელოს წესებს.

ხელოვნების მუშაკთა სახლში

საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოსთან არსებულმა ხელოვნების საქმეთა სამმართველომ დაამკვიდა თბილისის ხელოვნების მუშაკთა სახლის საბჭო 31 კაცის შემადგენლობით.

საბჭოს თავმჯდომარედ არჩეულია სსრ კავშირის სახალხო არტისტი, ორდენოსანი აკაკი გასაძე.

საბჭოს პირველ სხდომაზე დამტკიცებულ იქნა ხელოვნების მუშაკთა სახლის კეთილმოწყობის გეგმა და ხარჯთაღრიცხვა. ამასთან დაკავშირებით იქნა, რომ საბჭოს სხდომები მოწვეულ იქნას თვეში ერთხელ.

ბავშვები ერთობიან პლეხანოვის სახელობის კლუბის ბაღში.

ხელოვნება

ძველი ვოდევილების საღამო

საქართველოს ფილარმონიისა და ესტრადის სახელმწიფო გაერთიანებამ ესტრადის თეატრის სამუშაო გეგმაში შეიტანა ზოგიერთი იმ ძველი ქართული ვოდევილების აღდგენა, რომლებშიაც თავის დროზე გამოდიოდნენ ქართული სცენის კორიფეები.

ვოდევილების პირველი საღამო გაიმართება 7 თებერვალს. წარმოდგენილი იქნება ერთმოქმედებიანი ვოდევილი „ოინბაზი“ და ორმოქმედებიანი — „მშვენიერი ელენეს მაძიებელნი“.

სპექტაკლში მონაწილეობენ რესპუბლიკის სახ. არტისტები ელ. ჩერქეზიშვილი და ალ. იმედაშვილი, დამსახურებული არტისტები თ. ჭავჭავაძე და ვ. ანჯაფარიძე, მსახიობები ს. ჟორჟოლიანი, შ. გომელაური, გ. კუპრაშვილი, ალ. გომელაური, გ. შავგულიძე, ბეგალიშვილი, ვ. ლეჟავა.

ვოდევილები დადმულია ვასო გომიაშვილის მიერ, მხატვარია მ. გოცირიძე.

დ. შოსტაკოვიჩის კონცერტი

„საქფილეგთმა“ ერთი კონცერტისათვის თბილისში მოიწვია პიანისტი - კომპოზიტორი დ. შოსტაკოვიჩი. შოსტაკოვიჩი მონაწილეობას მიიღებს სიმფონიურ კონცერტში, რომელიც შესდგება 7 თებერვალს ოპერისა და ბალეტის თეატრში.

სიმფონიურ კონცერტს დირიჟორობს ლენინგრადელი დირიჟორი ნ. რაბინოვიჩი. კონცერტის პროგრამაშია ბეთჰოვენი, შჩერბაჩოვი და შოსტაკოვიჩი.

ექსპედიცია აფენის ხეობაში

გორის სამასწავლებლო ინსტიტუტმა საზამთრო არდადეგების განმავლობაში მოაწყო ექსპედიცია ატენის ხეობაში—ფოლკლორული და სადიალექტოლოგიო მასალების შესაგროვებლად. ექსპედიციაში შედიოდნენ ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომლები: ალ. ღლონტი და ილ. მაისურაძე, აგრეთვე სტუდენტები: ილ. ჭერდიყოშვილი, ს. ლობჟანიძე და გ. ბარბაქაძე. მუშაობაში ფართოდ იყვნენ ჩაბმულნი ადგილობრივი მასწავლებლებიც.

ექსპედიცია მუშაობდა ატენის ხეობის შემდეგ სოფლებში: დიდი ატენი, პატარა ატენი, გარდატენი, ფუნაათუბახი, ჭიშლაანთუბანი, ჯგებირი, ვანიანთუბანი, პავლიანთუბანი, დეგეული, ხიდისთავი და სხვ.

შეგროვილია უაღრესად მნიშვნელოვანი მასალა ხალხური სიტყვიერების ყველა დარგიდან (ხალხური ლეგენდები, ზღაპრები, თქმულებები, გადმოცემები, გამოცანები, ანდაზები, არაკები), აგრეთვე ლექსიკური და ტოპონიმიკური მასალები.

განსაკუთრებულ ინტერესს იწვევს ხალხური ლეგენდები და ზღაპრები, რომელთა გამოქვეყნება კიდევ უფრო გააძლიერებს ქართული ხალხური შემოქმედების საუნჯეს.

გორის სამასწავლებლო ინსტიტუტის დირექციის დადგენილებით, ექსპედიციის შეგროვილი მასალა გამოიცემა ცალკე წიგნად.

ახალი ფილმები

საქ. სახკინმრეწვის რეპერტუარ. მაკაროვიჩ-ანანიაშვილის სცენარის კინოკომედიაზე „ქალი მწვანეში“, სცენარი მ. ლაკერბაიასი. სურათის გადაღება სწარმოებდა აფხაზეთში, გაგრის რაიონში.

ფილმში მთავარ როლებს ასრულებენ: ა. თოიძე, ლ. ხოტივარი, ს. ჟორჟოლიანი, კ. მაჭარაძე და სხვ. ოპერატორები არიან დ. კანდელაკი და ლ. არზუმანოვი. ასისტენტია — ა. ლორთქიფანიძე.

რეჟისორი შ. ჩაგუნავა ამთავრებს შოთა რუსთაველისადმი მიძღვნილი დიდი დოკუმენტალური ფილმის მონტაჟს. სურათში ნაჩვენებია გენიალური პოეტის ცხოვრებასა და მოღვაწეობასთან დაკავშირებული ადგილები — რუსთავი, ვარძია, ზერთვისი, დმანისი.

გადაღებულია მწერალთა კავშირის საიუბილეო პლენუმი, ჩაწერილია მწერლებისა და პოეტების გამოსვლა.

საქ. სახკინმრეწვი წელს პირველად იწყებს მოცულობითი მულტიპლიკაციის ათვისებას. ამ მიზნით მულტიპლიკაციის სტუდიასთან მოეწყო ახალი სამაქრეები: ქანდაკების, სამაკეტო, თოჯინებისა და სკოსტუმო.

გამოწერილია სპეციალური აპარატურა, შეკვეთილია ტექნიკური მოწყობილობა.

რეჟისორად იმუშავებს მხატვარი ს. ფედორჩენკო.

მზადდება მოცულობითი მულტიპლიკაციის სცენარები ქართული ხალხური ზღაპრების თემებზე.

შემთხვევები

— **დაჯახება.** 1 თებერვალს ღამით დიდი სისწრაფით მიმავალ ავტომანქანა № 04—76, რომელსაც მართავდა შოფერი ქ. დ. ცაგარელი, შუამთის ჭიშკრიდან ლაზარევის ჭიშკრის მიმართულების დროს დაეჯახა ეტლს, რომელიც უმნიშვნელოდ დაზიანა. შემდეგ მანქანა შეეჯახა ფილავანზე, სადაც ამ დროს იდგა რამდენიმე მოქალაქე, და დაშავა მ. ვ. აბრამოვი (ლენინის ქ. № 5). ბოლოს მანქანა კედელს დაეჯახა. დაშავებული აბრამოვი საავადმყოფოში მოათავსეს. შოფერა პასუხისგებაში მისცეს.

— **გაუფრთხილებლობის მსხვერპლი.** 1 თებერვალს საღამოს შუამთის ჭიშკრის ტრამვაის ვაგონიდან ჩამოხტა მოქ. გ. ჩიტერ-მარტიროსოვი (დოლაბაურის ქ. № 44). ამ დროს ტრამვაის ვაგონს უვლიდა ავტომანქანა № 29—36, რომელსაც მართავდა შოფერი მ. ე. აბაშიძე. მანქანა დაეჯახა ჩიტერ-მარტიროსოვს და დაშავა. მარტიროსოვი საავადმყოფოში მოათავსეს.

პარტკალენდარი

ლ. კიცხოველის სახელობის პროპაგანდისტისა და აგიტატორის სახლში 4 თებერვალს

საქ. კ. პ. (ბ) ისტორიის კაბინეტი — კონსულტაცია თემაზე: მენშევიკები და ბოლშევიკები რუსეთ-იაპონიის ომისა და რუსეთის პირველი რევოლუციის პერიოდში (1904—1907 წ. წ.).

კონსულტანტი ქართულ ენაზე—ამხ. შ. სიმონიშვილი. დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

აგიტაციის კაბინეტი — კონსულტაცია თემაზე: ფაშისტური აგრესორები და მათი ხელისშემწყობნი.

კონსულტანტები: ქართულ ენაზე — ამხ. ლარცულიანი, რუსულ ენაზე — ამხ. გიორგაძე. დასაწყისი საღამოს 7 საათზე.

ალკ კაბინეტი — კონსულტაცია თემაზე: ბოლშევიკების პარტია მუშათა მოძრაობის აღმავლობის წლებში პირველი იმპერიალისტური ომის წან (1912—1914 წ. წ.).

კონსულტანტი ქართულ ენაზე ამხ. სიფ. რაშვილი.

4 თებერვალს, საღამოს 7 საათზე, საქ. კ. პ. (ბ) თბ. ორგ. ორჯონიკიძის რაიკომის პარტკაბინეტში შესდგება აგიტსემინარის მორიგი მეცადინეობა. აგიტატორების დასწრება სავალდებულოა.

საქ. კ. პ. (ბ) ზაზურის რაიკომი აცხადებს, რომ პარტბილეთები: № 1521648, გაცემული მიხეილ ლაზარეს-ძე ელისაშვილის სახელზე, № 1534428—თომა სპირიდონის-ძე თიბილაშვილის სახელზე, № 1521674 — იასონ ევგენის-ძე დიასამიძის სახელზე, №1534483 — ზაქრო ლუკას-ძე ბუთურიშვილის სახელზე, № 1534275 — შალვა ჭოსეს-ძე ტაბატაძის სახელზე და № 1521258 — ლევანი გიორგის-ძე ჭედლიშვილის სახელზე, დაკარგულია და ჩათვალოს გაუქმებულად.

პ.-მგ. რედაქტორის მოვალეობის დრ. აღმსრულებელი
კ. შეროზია.

თბილისის ზ. კ. ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი

4/II	მუდმ. ადგ. ტალ. № 95 ლაშარა
5/II	მუდმ. ადგ. ტალ. № 96 ბალეტი ესმერალდა
6/II	ერთდრ. ტალ. № 2 დღისით ევგენი ონეგინი დასაწყ. 12 საათზე.

დასაწყისი საღ. 8 საათზე
მუდმივი ადგილის ტალონები მიიღება სახოპერიო ბუხჰალტერიაში. საჭიროა წარმოადგინოთ ხელშეკრულება და მიღების მინდობილობა.

რუსთაველის სახ. ლენინის ორდენოსანი სახელმწიფო თეატრი
1938 წ. სეზონი

4/II	წარმოდგენა 91 ალკაზარ
5/II	წარმოდგენა 92 გმირთა თაობა
6/II	წარმოდგენა 93 გმირთა თაობა

მაყურებელთა საყურადღებოდ
ზედა განსაცმელის შენახვა უფასოა
იმ საწარმო-დაწესებულებათა საყურადღებოდ, რომლებსაც შეძენილი აქვთ მუდმივი ადგილები: მე-4 გადასახედელი შეღებილნი უნდა იქნას 15 თებერვლამდე. სალარო ღიაა 12 საათიდან 9 საათამდე. დასაწყ. 8 საათზე.

მარჯანიშვილის სახელობის თეატრი

4/II წარმ. № 94	ნაკერნაკლიდან
5/II წარმ. № 95	ფიგაროს ქორწინება

დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.
სალარო ღიაა დილ. 12-დან საღ. 9 საათ.

სახსირკი. ტელ. 3-11-44
დღეს, 4 თებერვალს
საცირკო წარმოდგენა
განახლებული პროგრამით
გაწრთვნილი **დათვების** დიდი ჯგუფის პირველი გამოსვლა ახალწვეული **ექსცირი.** სატირაკოს იგორ **ბუშინის** გამოსვლა და ცირკის მთელი დასი.
დასაწყისი 8 ს. 30 წ.
სალარო 12-დან 2 ს-მდე და 5 საათიდან.
6 თებერვალს წარმოდგენა **დღისით** პირველად **დათვების** მონაწილეობით
დასაწყ. 2 საათზე

ესტრადის თეატრი
პლეხანოვის პროსპ., 123. ტელ. 3-02-29
ჯაზ-ოპერეტის
მოსკოვის ანსამბლის გასტროლები

4 თებერვალს ტალონი № 34
I. როზ-მარი
II. ჯაზ-კონცერტი
მე-3 ზარის შემდეგ დარბაზში არავის შეუშვებენ. დასაწყ. 8 ს. 30 წ.

7 თებერვალს ტალონი № 37
ძველი ვოდევილების საღამო
I. ოინბაზი. ვოდევილი 1 მოქმ.
II. მშვენიერი ელენეს მაძიებელნი
კომედია 2 მოქმ.
დაწვრილებით აფიშებში.
დასაწყ. საღ. 8 ს. 30 წ.
ბილეთები იყიდება. 17642

დღეს სახკინმრეწვის თეატრებში

ოქტომბერი პლეხანოვის გამზ. № 135	ახალი ხმოვანი მხატვრ. ფილმი **ბალვიელები** რეჟისორი ა. ფაინციმერი 1-ლი სეანსის დასაწყ. 6 ს.
კომკავშირელი პლეხანოვის გამზ. № 91	
რ. ლუქსემბურგის სახ. ჯორჯიაშვილის ქ. № 8	
დამკვრელი პლეხანოვის გამზ. № 125	ახალი ხმოვ. ფილმი **საბჭოების ძვეშანა** დასაწყ. 6-30
ხვარტაკი რუსთაველის გამზ. № 23	ხმოვანი ფილმი **თეთრი იალქანი** დასაწყ. 6 ს.
არხენა კომკულტური ქ. № 9	**მე-4 ესკადრონი**
26 კომ. ბახელობის შაუმიანის მოედანი	ხმოვანი ფილმი **საშოფლოს ახალი** დასაწყ. 6-30
ახალი ამბები	ხმოვ. კინო-ნარკვევი **დღესასწაული ტუნდრაში** დასაწყისი 8-30

თანახმად სახ. სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 20 იანვრის დადგენილებისა № 31, ხდება სახ. სსრ სახალხო მრეწველობის სახალხო კომისარიატის სისტემაში მყოფი საჭილაოს სახერხე ქარხნის
ლიკვიდაცია
საჭილაოს სახერხი ქარხანა, მდებარეობს სოფ. **მარანში** (ბაბუშის რაიონი).
ყველა დაწესებულებამ, ორგანიზაციამ და პირმა, ვისაც აქვს რაიმე პრეტენზია ს. საჭილაოს სახერხი ქარხნისადმი მიმართონ შემდეგი მისამართით: სოფ. მარანი, საჭილაოს სახერხი ქარხანა, სალიკვიდაციო კომისიას—არა უგვიანეს 1938 წლის 13 თებერვლისა, ყოველდღიურად დილის 9 საათიდან საღამოს 5 საათამდე, რის შემდეგ არავითარი პრეტენზია არ იქნება განხილული.
სალიკვიდაციო კომისია.
50

5 თებერვალს, საღამოს 7 საათზე, საქართველოს ფიზკულტურის სამეცნიერო-საკვლევ ინსტიტუტში (სართანიას ქ. № 6)
შოთა რუსთაველის პოემის „ვეფხის ტყაოსნის“ დაწერის 750 წლისთავის
აღსანიშნავად შესდგება
ქართული სპორტის ნაციონალური ხალხური სახეებისადმი მიძღვნილი კონფერენცია.
როგელზედაც წაკითხული იქნება მოხსენებები რუსთაველის ეპოქაში ფიზიკური აღზრდისა და სპორტული სანახაობათა შესახებ
მოხსენებებით: ამხ. მერკვილაძე და ჯანელიძე.
საქართველოს ფიზკულტ. სამეცნ.-საკვლევო ინსტიტუტი.
17643

თბილისის სახ. უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი აცხადებს,
რომ მიმდინარე წლის სახელმწიფო გამოცდების თებერვლის სესიაზე დაშვებულთათვის სწარმოებს კონსულტაცია ყველა საგანში ისტორიის კაბინეტში, აუდიტორია 73.
თბილისის სახ. უნივერსიტეტის ისტორიის ფაკულტეტი.
1027

ფასამართი: რედაქციის — ცაგარელის, რუსთაველის პროსპ. № 16, გამომცემლობის — რუსთაველის პროსპექტი № 34; ტელეფონები: სამდივნოსი: 3—06—88, განყოფილებებისა: პარტიულის—3—5761, სასოფლო-სამეურნეოს — 3—73—40, მწარმოელთა წერილების—3—73—24, პ.-მგ. მორიგის — 3—26—67, გამომცემლობის — 3—51—81, სტამბის დირექტორის — 3—27—04. ხელნაწერები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

საქ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის გამომცემლობის ამხ. ს თოდრიას სახ. სტამბა „კომუნისტი“, თბილისი, კამოს ქ. № 68.

მთავლიტის რწმუნებული 238